

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

weekend

Piątek
13 grudnia 2024
nr 98 (LXXIX)
cena: 20 Kč

WIADOMOŚCI
PRZETASOWANIA
WE WŁADZACH MIASTA
STR. 2

KULTURA
ADWENTOWY
KLIMAT
STR. 4

EDUKACJA
DZIEŃ OTWARTY
W »HANDLÓWCE«
STR. 8

Po raz pierwszy przy jednym stole

WYDARZENIE: Świadcami historycznego wydarzenia byli uczestnicy pierwszego wspólnego posiedzenia Rady Przedstawicieli Kongresu Polaków w RC oraz Konwentu Prezesów Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, które miało miejsce we wtorek w sali Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Nigdy wcześniej członkowie tych gremiów nie obradowali przy jednym stole.

Beata Schönwald

Pomysł zrodził się pół roku temu w głowie Andrzeja Suchanka, prezesa Rady Przedstawicieli i wiceprezesa PZKO w jednej osobie, jako odpowiedź na pytanie jednego z działaczy PZKO, jak można współpracować z Kongresem. – Pierwotnie posiedzenie miało się odbyć dopiero w przyszłym roku, ale prezes PZKO Helena Legowicz razem z Sekretariatem Zarządu Głównego napisała projekt oraz zorganizowała to spotkanie – powiedział prowadzący wtorkowe obrady Andrzej Suchanek. Chodzi konkretnie o projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie Polonia I Polacy Za Granicą 2024 – Regranting 2024 za pośrednictwem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Głównym punktem obrad była prezentacja projektów oraz wydarzeń, które znalazły się w planach Kongresu Polaków oraz PZKO na przyszły rok. – Żeby zorientować się nawzajem, co obie organizacje robią i skąd pozyskują środki na swoje działania – wyjaśnił Suchanek.

Księgowa PZKO Magda Tomeczek zaprezentowała plan budżetowy na 2025 rok z wyszczególnieniem projektów złożonych przez poszczególne koła PZKO, które później składane są przez Zarząd

• Historycznie pierwsze wspólne obrady zakończono połamaniem się opłatkiem. Od lewej: Stanisław Kofek, Mariusz Wałach, Andrzej Suchanek i Helena Legowicz. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Główny do czeskiego Ministerstwa Kultury, a także projekty Sekcji Kobiet, Archiwum PZKO, Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego czy zespołu dziecięcego „Rytmika”. Nową propozycją wśród nich jest projekt Kresy Południowe, w ramach którego przedstawiciele Polaków i Polonii za granicą będą poznawali Zaolzie.

Jak zaznaczyła, głównym projektem nadal jednak pozostaje remont „Fasalówki”, czyli obiektu przy ulicy Strzelniczej w Czeskim Cieszynie, w którym mieszczą się obecnie m.in. siedziby PZKO i redakcji „Głosu”, a w przyszłości może stać się siedzibą również innych polskich organizacji. – Obecnie trwa trzeci etap remontu, któ-

rego koszty są zaplanowane na 12 mln koron – 6 mln koron w tym roku i 6 mln w przyszłym. W tym momencie są złożone projekty do Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” w wys. 600 tys. zł i do województwa morawsko-śląskiego w wys. 500 tys. koron. Oprócz tego mamy przyznaną dotację z Ministerstwa Środowiska Naturalnego

RC w wys. 4,2 mln koron, z której środki otrzymamy dopiero po zrealizowaniu całego etapu – zaznaczyła Tomeczek. Poinformowała również, że na chwilę obecną stan zbiórki publicznej na „Fasalówkę” wynosi 1 241 761 koron.

Ciąg dalszy na str. 3

Przez cały rok jednym torem

W niedzielę wchodzi w życie nowe rozkłady jazdy pociągów i autobusów. Mieszkańców Zaolzia dotyczą w szczególności dwie ograniczenia związane z modernizacją stacji w Hawierzowie oraz dodatkowe połączenia do Nawsia.

– Ze względu na kolejne etapy budowlane przez cały czas ważności rozkładu jazdy ruch pomiędzy Hawierzowem a Olbrachcicami będzie jednotorowy. Mijanie się pociągów

jest możliwe tylko w stacjach Hawierzów i Olbrachcice – informuje Lucie Drahošova, kierowniczka działu marketingu spółki Koordynator ODIS.

W związku z ograniczeniem ruchu na wspomnianym odcinku linii S6 zmieniły się częściowo godziny odjazdów pociągów, w związku z czym nie będą one kursowały co pół godziny. Przykrą zmianą dla osób dojeżdżających do Ostrawy, na przykład studentów, będzie to, że w Ostrawie-Kończycach pociągi z Czeskiego Cieszyna nie

będą zsynchronizowane z odjazdami pociągów w kierunku ostrawskiego dworca głównego oraz ich przyjazdami stamtąd. Pozytywną zmianą dla mieszkańców regionu będzie więcej połączeń do jego górskiej części. Linia R61 zostanie w godzinach szczytu przedłużona do stacji Nawsie. Podróżni z okolic Jabłonkowa i Trzyńca otrzymają, poza liniami R60, R62 i S2 kolejne połączenie nie tylko do ważnych miast w okolicy, ale także do miasta wojewódzkiego. (dc)

REKLAMA

Nie zostawiaj swoich Benefitów w szufladzie!

Bądź z nami witalny!

tenis, badminton, bowling, fitness kursy, fizjoterapia, masaże, kosmetyki i inne

+420 736 626 848
www.sportvitality.cz

sport vitality

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Starsze roczniki pamiętają Akcje „Z”, czyli czyny społeczne organizowane w Czechosłowacji przed 1989 rokiem. W ich ramach realizowano, zwłaszcza na wsi, nawet takie inwestycje, jak budowę sieci wodociągowej czy też domów obrzędów pogrzebowych. Tak było w przypadku mojej rodzinnej Suchej Górnej, odgórną decyzją wcielonej w granice administracyjne miasta Hawierzowa. Efekt przybudowania był taki, że poznikały z Suchej różne sklepy i usługi, za to wydłużano dom obrzędów pogrzebowych. Większość zmarłych górnosuzan miała wówczas pogrzeby kościelne, w domu pogrzebowym żegnały swoich bliskich przeważnie „mieszczuchy”, które w akcji „Z” nie brały udziału.

Po co te wspominki czasów słusznie minionych? Dla porównania. Dzisiaj trudno sobie wyobrazić, aby podobne budowle wznosili wolontariusze (był to zresztą taki wolontariat w cudzysłowie), poza tym rygorystyczne przepisy dotyczące procesów technologicznych, a także bezpieczeństwa pracy na to nie pozwalają. Nawet domów PZKO, które kiedyś budowali sami członkowie, zmotywowani poczuciem patriotycznego obowiązku i przywiązania do swojej lokalnej społeczności, dziś nie remontuje się własnymi rękami. Owszem, PZKO-wcy aktywnie w tym uczestniczą, wykonując niektóre prace, jednak większość robót powierza się specjalistom.

Dlaczego o tym piszę? Otóż niektóre miasta, w tym Ostrawa, wprowadzają obecnie programy dotacyjne będące rozwinięciem dość już rozpowszechnionych budżetów obywatelskich. Ostrawski program przewiduje, że mieszkańcy lub organizacje pozarządowe nie tylko zgłaszają projekt, który ma zmienić wygląd jakiegoś miejsca, i mogą na niego otrzymać dofinansowanie, jednak warunkiem jest aktywne uczestnictwo w jego realizacji. Rzecz jasna nie buduje się w ten sposób sieci inżynierskich, domów pogrzebowych ani weselnych. Chodzi na przykład o urządzanie ogrodów przedszkolnych czy parafialnych, powstała w ten sposób między innymi unikatowa via ferrata na Bazalach.

Wolontariat w dziedzinie kultury, sportu czy dobroczynności bardzo się rozwinął po 1989 roku. Teraz wiele wskazuje na to, że ludzie będą coraz częściej brali aktywny udział w przetwarzaniu przestrzeni publicznej. Wsparcie ze strony samorządów jest na pewno dobrym pomysłem. ▲

CYTAT NA DZIŚ

Aleksandra Jeglińska

kuratorka nowo powstałego studyjnego KINOMUZEUM, mieszczącego się w nowo otwartej siedzibie Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

Odchodzimy od myślenia o publiczności w liczbie pojedynczej. Myślimy raczej o publicznościach, o różnych grupach

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

Świąteczna atmosfera panuje w ostatnich dniach również na głównym rynku w Ostrawie. Tamtejsze targi świąteczne cieszą się dużą popularnością, a przy stoiskach z bogatą ofertą nie brakuje też gości z Polski. (jlb)

Fot. JANUSZ BITTMAR

DZIŚ...

13
grudnia 2024

Imieniny obchodzą: tucja, Otylia
Wschód słońca: 7.34
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 18 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Księgarza, Dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego
Przysłowie: „Święta tucja głosi, jaką pogodę styczeń przynosi”

JUTRO...

14
grudnia 2024

Imieniny obchodzą: Izidor, Noemi
Wschód słońca: 7.35
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 17 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Małpy, Dzień Pamięci 47 Roninów
Przysłowie: „Taką pogodę Nowy Rok przynosi, jaka na Jana od Krzyża się głosi (wspominany 14 grudnia)”

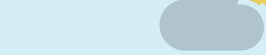
POJUTRZE...

15
sierpnia 2024

Imieniny obchodzą: Celina, Walerian
Wschód słońca: 7.35
Zachód słońca: 15.26
Do końca roku: 16 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Herbaty, Dzień Zamenhofs (Dzień Esperanto)
Przysłowie: „Co zima przychłodzi, lato wynagrodzi”

POGODA

piątek

dzień: -1 do 1°C
noc: -3 do -4°C
wiatr: 1-2 m/s

sobota

dzień: -1 do 1°C
noc: -4 do -5°C
wiatr: 2-4 m/s

niedziela

dzień: 1 do 3°C
noc: 0 do -1°C
wiatr: 3-6 m/s

Przetasowania we władzach miasta

Hawierzów ma nowego prezydenta miasta. Został nim dotychczasowy zastępca prezydenta ds. ekonomiki i zarządzania majątkiem Ondřej Baránek.

Beata Schönwald

Dzięki przetasowaniu w ścisłym kierownictwie miasta do zarządu wszedł prezes MK PZKO w Hawierzowie-Błodowicach, Piotr Chroboczek.

Rezygnację ze stanowiska prezydenta Josef Bělca zapowiadał zaraz po objęciu funkcji hetmana województwa morawsko-śląskiego. Na poniedziałkowej sesji samorządowej obietnica stała się faktem. Wybrano nowego prezydenta, a w konsekwencji również nowego zastępcę ds. ekonomiki i zarządzania majątkiem. Tym pierwszym został Ondřej Baránek, a tym drugim nauczyciel akademicki Jakub Chlopek.

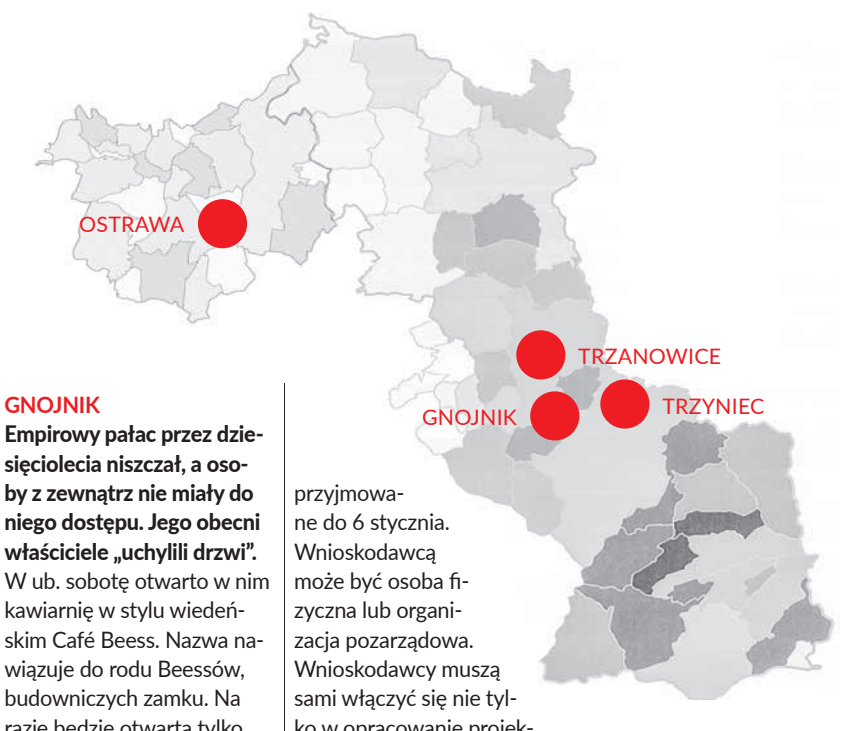
Ponieważ Josef Bělca zrezygnował również z członkostwa w zarządzie miasta, powstał w tym gremium wakat,

Fot. ARC

który zajął właśnie Piotr Chroboczek. Wszyscy panowie są członkami ugrupowania ANO 2011. ▲

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

GNOJNIK
Empirowy pałac przez dziesięciolecie niszczał, a osoby z zewnątrz nie miały do niego dostępu. Jego obecni właściciele „uchylili drzwi”. W ub. sobotę otwarto w nim kawiarnię w stylu wiedeńskim Café Beess. Nazwa nawiązuje do rodu Beessów, budowniczych zamku. Na razie będzie otwarta tylko w weekendy. Właścicielem obiektu jest PRIGO, sieć prywatnych placówek oświatowych z siedzibą w Ostrawie. Wyremontowany pałac został przeznaczony na potrzeby wyższej uczelni PRIGO, która wchodzi w skład prywatnego Europejskiego Uniwersytetu Badawczego (dc)

przyjmowane do 6 stycznia. Wnioskodawcą może być osoba fizyczna lub organizacja pozarządowa. Wnioskodawcy muszą sami włączyć się nie tylko w opracowanie projektu, ale także jego realizację, a następnie wykorzystanie odnowionej przestrzeni. (dc)

TRZANYOWICE
Zbór ewangelicki otrzymał dofinansowanie z funduszy unijnych na drugi etap remontu wnętrza kościoła. Obejmował on instalację elektryczną oraz oświetlenie. Dotację z programu odnowy wsi przyznano za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Podbeskidzie. W świątyni, oprócz wydarzeń religijnych, odbywają się także imprezy kulturalne. Najbardziej znaną jest doroczny „Wieczór melodii świątecznych”. Remont obejmował także utworzenie m.in. zaplecza dla dźwiękowców i techników zabezpieczających transmisje oraz zakup odpowiedniego sprzętu. W ramach prac wykonanych w ramach pierwszej rundy 2025 roku będą

w przestrzeni liturgicznej panele akustyczne i wykonano nowe tynki. (dc)

TRZYNIEC
Oddano do użytku licząc 2,6 km odcinek drogi od kopca w Nieborach do walcowni „C” Huty Trzyńnickiej. Nawierzchnia jest nowa, na prawonowych chodnikach, wymieniono przepusty. Samorząd miejski przeznaczył na inwestycję 20 mln koron. Remont trwał dwa miesiące. Na jego zakończenie czekał z wytyśkaniem mieszkańcy Nieborów i Podlesia, osoby jeżdżące do szpitala AGEL, pracownicy Średniej Szkoły Zawodowej, a także huty i strefy przemysłowej. Projekt był realizowany wspólnie z hutą, która kosztów 3 mln koron wyremontowała półkilometrowy odcinek, będący jej własnością. (dc)

Cieszyli się wspólną wigilią

Członków Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” odwiedził we wtorek późniony Święty Mikołaj. Stało się tak na tradycyjnej wigilijce, na którą zjechali do Czeskiego Cieszyzna miłośnicy wędrówek górskich z całego Zaolzia.

Beata Schönwald

„Beskid Śląski” organizuje imprezy różnego rodzaju – spacer, wycieczki w niezbyt odległe strony oraz dalekie wyjazdy w wysokie góry. Dzisiejsza wigilijka należy natomiast do ekstrakategorii spotkań towarzyskich, które co prawda rzadko pojawiają się w naszym kalendarzu, ale jednak są – powiedział „Głosowi” prezes PTTS „Beskid Śląski” Halina Twardzik.

Jak zaznaczyła zastępczyni ds. turystyki Wanda Farnik, wigilijki organizowane są po to, żeby się spotkać, porozmawiać o tym, co było dobre, podzielić się marzeniami na przyszły rok, zaśpiewać wspólnie koledy oraz podzielić się drobnymi prezentami. – W tym roku zaplanowałam również małe współzawodnictwo ze znajomości przysłów ludowych – dodała prowadząca wigiliję spotkanie Wanda Farnik.

– Jako „beskidzioczka” regularnie chodzę na spacer, wycieczki, a także

„Beskidzioków” odwiedził we wtorek Święty Mikołaj. Fot. BEATA SCHÖNWALD

na wigilijki. Dziś mieliśmy za zadanie przynieść mały podarunek na literę M. Mógł być opatrzoney krótkim dowcipnym tekstem, ale niekoniecznie. Wybór był duży, bo na M jest naprawdę dużo rzeczy – stwierdziła Danuta Białożył z Trzyńca. Ponieważ cena prezentu miała wynosić ok. 100 koron, popularne były takie pozycje, jak mydło, miodły, miód, masło czy mandarynki. Przyniesione przez uczestników podarki rozdawał Święty Mikołaj.

Na wylosowany prezent trzeba jednak było zasłużyć – zaśpiewać piosenkę, zacytować wierszyk lub opowiedzieć jakąś anegdotę.

W czasie całego spotkania o oprawę muzyczną troszczył się Stanisław Krocze z gitarą. Do koled, które można było znaleźć w specjalnie przygotowanym śpiewniczku, akompaniowała na akordeonie Jadwiga Onderek.

Nauczyciele przed świętami

Ponad sześćdziesiąt osób wzięło udział w przedświątecznym spotkaniu Klubu Nauczycieli Emerytów działającego w ramach Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszyń. W wydarzeniu uczestniczyli konsul Stanisław Bogowski z Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie oraz Helena Legowicz, prezes PZKO, którzy złożyli nauczycielom życzenia.

Spotkanie uświetnił swoim występem chór dziecięcy „Cieszyńianka” działający pod kierownictwem Marii Szymanik. Mali artyści zebraли mnóstwo braw.

Marta Roszka, prezes Klubu Nauczycieli Emerytów, w rozmowie z „Głosem” przyznała, że kończący się rok był dla KNE udany.

– Zrealizowaliśmy to, co mieliśmy w planie. Tradycyjnie były

Spotkanie uświetnił swoim występem chór dziecięcy „Cieszyńianka”. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

dwa spotkania i dwa spacer – wiosenny i jesienny – oraz wycieczka. Jeden ze spacerów był do Suchej Górnej, który organizowała Monika Płaskowa. W ramach drugiego udało się do Wisły, gdzie dzięki projektowi mogliśmy skorzystać z Ciuchci Wiślańskiej. Dla nas, osób już trochę starszych, to było super rozwiązanie, bo w niespełna trzy

godziny zobaczyliśmy wszystko, co najważniejsze i najpiękniejsze w Wiśle – powiedziała szefowa KNE.

Dzięki wsparciu Funduszu Rozwoju Zaolzia emerytowani nauczyciele udali się na wycieczkę do Zabrze i Gliwic, gdzie zwiedzili Sztolnię Królowej Luizy oraz gliwicką Palmiarnię Miejską.

(klm)

Halina Pawerowa

Uczyłam najpierw w szkole podstawowej w Ropicy przez 39 lat. Miałam 22 lata, kiedy pan Taciński mnie mianował. Miałam też wygodę, że studiowałam w Bielsku. Tam było całkiem inne podejście, byli do przodu z rytmiką, językiem, piosenkami. W Ropicy była „konkurencja” przez drzwi, bo obok było czeskie przedszkole. Miałam to udogodnienie, że gram na fortepianie, a oni fortepianu nie mieli. I zawsze wójt powtarzał, że „te polskie dzieci” „prześpiewują nasze dzieci”. Mnie wspominał ten czas. Na emeryturze jestem 14 lat. Pilnuję wnuczek – trzy są w Odrzychowicach, dwie w Ołomuńcu, a teraz jeszcze mam wnuka.

Janina Wawrosz

Byłam dyrektorką przedszkola w Ropicy przez 39 lat. Miałam 22 lata, kiedy pan Taciński mnie mianował. Miałam też wygodę, że studiowałam w Bielsku. Tam było całkiem inne podejście, byli do przodu z rytmiką, językiem, piosenkami. W Ropicy była „konkurencja” przez drzwi, bo obok było czeskie przedszkole. Miałam to udogodnienie, że gram na fortepianie, a oni fortepianu nie mieli. I zawsze wójt powtarzał, że „te polskie dzieci” „prześpiewują nasze dzieci”. Mnie wspominał ten czas. Na emeryturze jestem 14 lat. Pilnuję wnuczek – trzy są w Odrzychowicach, dwie w Ołomuńcu, a teraz jeszcze mam wnuka.

Krystyna Bonček

Byłam dyrektorką Akademii Handlowej w Czeskim Cieszyń przez 18 lat. Wcześniej uczyłam księgowości, informatyki, ekonomiki. Wspominał ten czas z wielkim sercem i sympatią. Zarówno ten okres, kiedy uczyłam przez 14 lat, jak również te 18 lat, kiedy byłam w dyrekcji. Teraz zał mi jest aktualnej sytuacji (w lipcu pożar strawił dach Akademii Handlowej – red.), ale wierzymy wszyscy, że szkoła odbuduje się i zyska nowoczesny budynek. Na emeryturze jestem trzeci rok. Opiekuję się mamusią, która ma 90 lat, mam też cztery wnuki. Łączę jakoś jedno z drugim i cieszy mnie to.

Zaproszenie na 58. Bal Śląski

W piątek 31 stycznia 2025 odbędzie się kolejny Reprezentacyjny Bal Śląski, będący sztandarową imprezą MK PZKO w Mistrzowicach. Jak co roku spotkamy się we wszystkich lokalach czesko-cieszyńskiej „Strzelnicy”.

Organizatorzy zapewniają, że każdy znajdzie na balu coś dla siebie. W pierwszej kolejności będzie to bogaty program kulturalny. Na sali głównej do tańca przystąpią będzie tradycyjnie znakomita orkiestra Rivasas z Beczwy Górnej, dyskotekę w Jazz klubie poprowadzi DJ Tomek, salonik muzyczny będzie zaś należał do miłośników folkloru, którym do śpiewu i tańca zagra kapela „Bez-miana”.

Bal rozpocznie ZPIT „Olza” tańcami z naszego regionu i wspólnym polonezem. Główną gwiazdą programu będzie tym razem Zespół

Pieśni i Tańca „Śląsk” z Koszęcina, jedna z najwspanialszych wizytówek polskiej kultury. Imprezę poprowadzi już także tradycyjnie Wojtek Kadłubiec. Na balu nie zabraknie wartościowej loterii, wspólnego śpiewania i nauki naszych tańców ludowych. Do dyspozycji gości podczas całego balu będzie wyśmienity bufet w formie rautu i kilka barów.

Imprezę organizujemy przy wsparciu finansowym Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, Ministerstwa Kultury Republiki Czeskiej oraz przychylnych nam sponsorów.

Miejsówki można zakupić wyłącznie drogą elektroniczną, wchodząc na stronę na www.balslaski.cz. Sprzedaż biletów rozpocznie się 17 grudnia. Partnerem medialnym zabawy będzie tradycyjnie „Głos”.

Organizatorzy

Po raz pierwszy przy jednym stole

Dokończenie ze str. 1

Chciałabym wszystkim miejscowym kołom PZKO, organizacjom, osobom prywatnym i przedsiębiorcom podziękować za wpłaty na zbiórkę publiczną, bo bez tego nie dalibyśmy rady. Dziękuję za już i proszę o jeszcze – dodała Helena Legowicz i przekazała, że zbiórka potrwa jeszcze przez półtora roku.

Działalność Kongresu Polaków pod kątem projektów realizowanych przez jego Kancelarię, Ośrodek Dokumentacyjny i Centrum Polskie przybliżył członkowi Rady Kongresu Polaków Michał Przywara. Przypomniał projekty stałe Kancelarii, jak Zielona Szkoła nad Bałtykiem, Tacy Jesteśmy i wakacyjne Warsztaty Teatralno-Filmowe. Poinformował obecnych o zaplanowanych na przyszły rok 10 wystawach Ośrodka Dokumentacyjnego, w tym z okazji 80-lecia „Głosu”. Prezentując po krótko projekty Centrum Polskiego, nieco więcej uwagi poświęcił nowości, którą jest Akademia Folkloru, na którą składa się szereg różnych działań zarówno promocyjnych, jak i specjalistycznych o charakterze warsztatowym. Podkreślił również współpracę z polską fundacją Volens, za pośrednictwem której są finansowane liczne zaolziańskie inicjatywy.

Przywara osobne miejsce poświęcił Fundusowi Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków, którego każdy może zostać darczyńcą. – Łatwo jest składać wnioski cztery razy w roku do FRZ. Prosimy jednak, żeby próbować składać wnioski również do Pragi i Warszawy, bo ten fundusz też nie jest bez dna – skomentował Andrzej Suchanek, zasiadający m.in. również w komisji grantowej funduszu.

Oficjalną część obrad zakończył polskim zwyczajem łamania się oplatkiem. Helena Legowicz poprosiła obecnych, żeby oplatki i miód, które razem z „Kalendarzem Śląskim 2025” każdy uczestnik otrzymał w prezencie, zabrać do swoich kół PZKO oraz polskich środowisk. – Proszę, żeby na swoich spotkaniach wigilijowych i noworocznych przekazać życzenia całemu naszemu społeczeństwu z myślą o tym, że kto daje, wspiera również siebie. Wy wszędzie to robicie i jesteście motorami tego społeczeństwa – przekonywała prezes PZKO.

– Uznacie chyba wszyscy, że to historyczny moment. Oprócz obywatelskich życzeń świątecznych chcę wam życzyć jedną rzecz: owocnego Zjazdu PZKO w przyszłym roku i szczęśliwej ręki w wyborze prezesa – powiedział prezes Kongresu Polaków w RC Mariusz Wałach. (sch)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

Adwentowy klimat

W drugą niedzielę adwentu w kościele Narodzenia Maryi Panny w Orłowej w klimat oczekiwania na Boże Narodzenie wprowadził koncert adwentowy w wykonaniu Chóru Mieszanego „Zaolzie” MK PZKO w Orłowej-Lutyni oraz Chóru Mieszanego „Collegium Canticorum” z Czeskiego Cieszyňa. Zabrzmiały premierowo pieśni adwentowe oraz znane polskie kolędy.

• Chór „Collegium Canticorum” orłowskiej publiczności zaprezentował kilka premierowych utworów.

Łukasz Klimaniec

To już tradycja w miejscowych kołach PZKO w Orłowej-Lutyni, że staramy się corocznie robić taki koncert adwentowy. Od czasu do czasu mamy wsparcie gminy, ale akurat w tym roku tak się zdarzyło, że koła same zorganizowały ten koncert. Zaprosiliśmy chór „Collegium Canticorum”, który chętnie przystał na naszą propozycję – wyjaśnił Bogusław Czapek, kierownik chóru „Zaolzie”.

Ks. Mieczysław Augustynowicz, wikary orłowskiej parafii, zwrócił uwagę, że adwent jest specyficznym okresem, który w dzisiejszych czasach trzeba trochę bronić, bo adwent powoli staje się Bożym Narodzeniem.

– Adwent sam w sobie jest przepiękny. Słuchając tych pieśni uzmysłowiłem sobie, że w nich jest zawarta cała historia zbawienia. Jeśli ktoś zastanawia się, po co było potrzebne Boże Narodzenie, to odpowiedź jest w tych pieśniach bardziej adwentowych, niż w kolędach – powiedział.

Artur Heinz, prezes MK PZKO w Orłowej-Lutyni, witając zgromad-

zonych, wśród których był obecny m.in. Petr Stuchlík, wiceburmistrz miasta, nakreślił program koncertu życząc wszystkim dobrych wrażeń.

Artyści z Orłowej-Lutyni w pierwszych dwóch częściach zaprezentowali publiczności pieśni adwentowe, a na koniec kolędy. – Zwykle na ten koncert przygotowujemy się w październiku i listopadzie – przyznał Bogusław Czapek. Z tym kołowym repertuarem chór występuje na wigilijkach, a także na spotkaniach poświątecznych.

Muzyczną ucztę w orłowskim kościele uświetnił występ chórzystów z Czeskiego Cieszyňa, którzy wykonali adwentowe pieśni nawiązujące do

• Chór „Zaolzie” wykonał pieśni adwentowe oraz kolędy.

• W finale chóry wspólnie zaśpiewały „Niech wam Bóg błogosławi co dnia”. Zdjęcie: ŁUKASZ KLIMANIEC

tematu zwiastowania oraz zapowiadające nadejście Jezusa. Publiczność usłyszała m.in. „Veni, veni, Emmanuel” i utwór „The Angel Gabriel”, a także utwory bożenarodzeniowe.

– To jeszcze nie są kolędy, bo to nie czas kołowy, ale takie utwory przygotowane właśnie pod adwentowy czas. W każdym chórze jest dużo kołęd, a utworów adwentowych znacznie mniej – zauważyła Anna Kołowska, dyrygentka chóru „Collegium Canticorum”, który orłowskiej publiczności zaprezentował kilka premierowych utworów przygotowanych specjalnie na ten koncert. Finałem był wspólny występ połączonych chórow w utworze „Niech wam Bóg błogosławi co dnia”.

Przejmujący Koncert Świąteczny

Adwent charakteryzuje m.in. mnogość koncertów i wydarzeń kulturalnych. W Hawierzowie-Błędowicach w kościele ewangelickim polska podstawówka zaprosiła na koncert w formie Jasełek i kiermasz świąteczny.

– Serdecznie witam wszystkich u nas, w kościele ewangelickim – pastor Renata Firlowa przywitała wszystkich we wnętrzach pięknego kościoła słowem Bożym i życzeniami z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego Nowego Roku.

Dyrektor polskiej szkoły podstawowej w Hawierzowie-Błędowicach, Tomasz Labudek, również powitał przybyłych gości. – Serdecznie witam na tradycyjnym koncercie naszej szkoły. Myślę, że jest on ważny nie tylko dla miejscowej społeczności, ale przede wszystkim dla nas Polaków, którzy tutaj żyją – stwierdził. Dodał przy okazji, że ten rok był dla placówki pełen wyzwań. Oprócz organizacji wielu imprez szkoła zmie-

• Świąteczna atmosfera w Hawierzowie-Błędowicach udzieliła się wszystkim.

rzała się też z ogromnym wyzwaniem w postaci remontu. – Przez cały ten czas mieliśmy często wątpliwości, ale szkoła do nas wróciła i z radością uczestniczymy w tym koncercie – zaznaczył dyrektor placówki.

Jasełka przepelnione były najbardziej znanymi i lubianymi kolędami w wykonaniu uczniów szkoły oraz przedszkolaków. Usłyszeliśmy na przykład „Przybieżeli do Betlejem”, „Pójdźmy wszyscy

• Jasełka w wykonaniu uczniów szkoły i przedszkolaków z pewnością wryły się jednemu w pamięć. Zdjęcie: NORBERT DĄBKOWSKI

do stajenki” i wiele innych. Przybyli goście chętnie przyłaczali się do wykonawców podczas śpiewu. Partię solową w pieśni „Mario, czy Ty wiesz” brawurowo wykonał Michał Smugała.

Na koniec dyrektor szkoły zaprosił wszystkich do wspólnego śpiewu kolędy „Przybieżeli do Betlejem”. Multimedialne wrażenia z imprezy na naszej stronie internetowej www.glos.live. **(endy)**

CZĘŚĆ KRAJÓW W EUROPIE WSTRZYMUJE ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW AZYLOWYCH SYRYJCZYKÓW

Niepewna sytuacja

W związku z sytuacją w Syrii, część krajów Unii Europejskiej wstrzymała przyjmowanie wniosków o azyl od obywateli Syrii. Takie środki wprowadziły m.in. Niemcy, Austria, Dania, Czechy, Szwecja, Belgia, Chorwacja i Włochy.

Polska Agencja Prasowa

Sytuacja w Syrii jest niepewna, co sprawia, że trudno przewidzieć dalszy rozwój wydarzeń politycznych – stwierdził rzecznik niemieckiego urzędu w rozmowie z portalem tygodnika „Spiegel”. Według urzędu, ma to wpływ na 47 270 wniosków o azyl od Syryjczyków, które nie zostały jeszcze rozpatrzone, z czego około 46 tys. to wnioski pierwszorazowe. Jak informuje „Spiegel”, sytuacja w Syrii na razie nie wpływa na wcześniejsze podjęte decyzje azylowe. Wstrzymanie rozpatrywania wniosków o azyl wprowadziły też inne kraje.

Portal Heute.at podał, że kanclerz Austrii Karl Nehammer polecił ministrowi spraw wewnętrznych Gerhardowi Karnerowi zawieszenie wszystkich wniosków o azyl złożonych przez syryjskich uchodźców. Zalecił także szczegółową analizę wcześniej przyznanych azylów. – W tym kontekście poleciłem ministerstwu przygotowanie uporządkowanego programu powrotów i deportacji do Syrii – przyznał Karner w rozmowie z Heute.at. Dodatkowo zawieszono realizację programu łączenia rodzin. Obecnie w Austrii toczy się 12 886 spraw dotyczących uchodźców z Syrii, z czego 1 146 dotyczy łączenia rodzin. Ministerstwo na bieżąco monitoruje rozwój sytuacji.

Duńska Rada ds. Uchodźców ogłosiła wstrzymanie rozpatrywania wniosków azylowych obywateli Syrii

• Sytuacja w Syrii jest napięta od wielu lat. Zdjęcie obrazowe. Fot. Pixabay

do czasu wyjaśnienia sytuacji w tym kraju. Rada, pełniąca funkcję instancji odwoławczej, miała rozpatrzyć 69 skarg Syryjczyków, którym wcześniej odmówiono azylu. W Danii zawieszono również deportacje do Syrii.

Szwedzki Urząd Migracyjny także ogłosił wstrzymanie wydawania decyzji dotyczących pozwolenia na pobyt dla obywateli Syrii. – W obecnej sytuacji w Syrii trudno jest ocenić przesłanki do objęcia wnioskodawców ochroną prawną – podkreślił Carl Bex-

lius, przedstawiciel urzędu. Lider antyimigranckiej partii Szwedzcy Demokraci, Jimmie Akesson, oświadczył w niedzielę na platformie X, że „należy poddać przeglądowi dokumenty pobytowe osób, które przyjechały z Syrii”. Polityk wyraził obawę, że „są w Szwecji grupy zadowolone z przewrotu, za którym stoją niszczycielskie siły islamistyczne”. Dodał, że upadek reżimu Asada „to dobra okazja do powrotu (Syryjczyków) do domu”. Szwedzcy Demokraci to druga siła

w tamtejszym parlamencie, która zapewnia większość centroprawicowemu rządowi Ulfa Kristerssona. Czeskie ministerstwo spraw wewnętrznych również wstrzymało w poniedziałek rozpatrywanie wniosków o azyl dla Syryjczyków. Szeł resortu Vít Rakušan wyjaśnił, że takie kroki są podejmowane, gdy w jakimś kraju dochodzi do znaczącej zmiany. Pytany o ewentualną pomoc w powrocie Syryjczyków do kraju, stwierdził, że „sytuacja jest monitorowana”. Według Admini-

stracji Ośrodków dla Uchodźców MSW, w poniedziałek na decyzję odnośnie ochrony tymczasowej czekało 25 osób.

Rząd Giorgii Meloni po poniedziałkowej naradzie na temat Syrii poinformował o podjęciu decyzji o zawieszeniu przez Włochy rozpatrywania wniosków azylowych obywateli tego kraju. W nocy Rady Ministrów podkreślono, że podobnie uczynili inni europejscy partnerzy. Ponadto rząd zaznaczył, że będzie śledził rozwój wydarzeń w Syrii w ścisłym kontakcie z krajami partnerskimi z regionu oraz z Europy z G7. W komunikacie mowa jest także o tym, że absolutnym priorytetem musi być bezpieczeństwo cywilów w Syrii i zapewnienie „pokoju oraz inkluzywnej transformacji” w tym państwie.

Z kolei flamandzki dziennik „De Standaard” poinformował w poniedziałek, że belgijski Urząd Komisarza Generalnego ds. Uchodźców i Osób Bezpaństwowych także tymczasowo wstrzyma rozpatrywanie wniosków o azyl Syryjczyków. Potrwa to do czasu „wyjaśnienia sytuacji” w tym kraju. Syryjczycy wciąż jednak będą „przyjmowani”, co oznacza m.in. schronienie, dostęp do opieki medycznej i wyżywienia.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Chorwacji ogłosiło w poniedziałek zamrożenie przyjmowania wniosków o azyl obywateli Syrii – najliczniejszej grupy osób ubiegających się w kraju o ochronę międzynarodową. Decyzja chorwackiego MSW pozostanie w mocy do osiągnięcia porozumienia na szczelbu UE. **▲**

Zmylił ją kaptur...

Za szczyt roztargnienia uznały media we Włoszech zdarzenie z miasta Udine na północy, gdzie babcia odebrała ze szkoły podstawowej obce dziecko zamiast swojego wnuka, a następnie zaprowadziła je na zajęcia do szkółki piłkarskiej.

– Zmylił mnie kaptur chłopca – wyjaśniła.

Dziennik „Il Messaggero” przekazał, że pod szkołę przyszedł ojciec dziecka, a kiedy okazało się, że go nie ma, wybuchła panika. Mężczyzna podniósł alarm. Rozpoczęły się poszukiwania zaginionego chłopca.

– Okazało się, że doszło do absurdalnej pomyłki – relacjonuje lokalne wydanie gazety. Odkrył ją trener klubu piłkarskiego dla dzieci, który nie rozpoznał przyprowadzonego przez babcię chłopca.

„Proszę pani, a co to za dziecko?” – zapytał trener. Małec, który został przyprowadzony na trening, nie należał do tego klubu.

Dopiero wtedy kobieta zorientowała się, że odebrała po lekcjach nie swojego wnuka, ale jego kolegę. Wróciła do szkoły, gdzie od 40 minut rozpracowany ojciec szukał swojego syna. **(PAP)**

• Schengen w Luksemburgu. Plac Europejski przypomina o Europie otwartych granic. Fot. Pixabay

świecie. Po raz pierwszy kontrole graniczne zostały zniesione w 1985 roku między Francją, Niemcami, Belgią, Holandią i Luksemburgiem. Strefa obejmuje obecnie 29 krajów (25 z 27 państw członkowskich, a także Islandię, Liechten-

stein, Norwegię i Szwajcarię), zamieszkałych łącznie przez 420 mln osób. Jak dotąd nie zostały jeszcze zniesione kontrole na granicach wewnętrznych z Cyprem, do Schengen nie należy też Irlandia. **(PAP)**

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Dzieci wystawiły »Górolski jasełka«

Piękne góralskie jasełka, osadzone w scenerii wioski pod Girową wystawiły w ub. tygodniu dzieci z polskiego przedszkola i szkoły w Mostach koło Jabłonkowa wraz ze swoimi nauczycielkami i wychowawczyniami. Towarzyszyła im kapela Tomasza Martynka i jego dwóch synów. Sala miejscowego Domu PZKO Kasowy była wypełniona do ostatniego miejsca.

Beata Schönwald

Wcześniej mieliśmy tradycję wystawiania jasełek w przedszkolu.

Jednak w zeszłym roku dołączyła do nas również pierwsza klasa i przyszło tylu rodziców, że nasze pomieszczenia pękały w szwach. Ponieważ w tym roku w szkole są już dwie klasy, postanowiliśmy urządzić jasełka po raz pierwszy w Kasowym – poinformowała dyrektorka przedszkola Renata Baron.

Mosteckie „Górolski jasełka” zostały przygotowane na podstawie książki scenariuszy przedstawień dla przedszkoli Sylwii Bacewicz. – Znalazłam w niej również scenariusz do jasełek góralskich. Były napisane po polsku i zawierały polskie kolędy. Mnie jednak marzyły się jasełka na wskros góralskie, w gwarze, w strojach „górolskich” i w „górolski” scenerii. Tomasz Martynek zaadaptował więc cały tekst na gwary, a my w przedszkolu wybraliśmy kolędy pasujące do poszczególnych

scen. Poszukiwania rozpoczęliśmy już we wrześniu i nie było to łatwe zadanie. W końcu znaleźliśmy coś w Istebnej, coś pożyczaliśmy od kapeli „Lipka” – przyznała Renata Baron.

Dzieci wystąpiły w tradycyjnych strojach „górolskich”, które przed dwoma laty ufundowali dla całego przedszkola rodzice, państwo Starzyńskie z okazji festynu. Na scenie zaprezentowało się 16 przedszkolaków oraz 10 uczniów. Była

Święta Rodzina, gospodarze, pastyrze, baranki i aniołki.

– Odgrywałam gaździnę. Musiałam przygotować chleb i posłanie dla nieznanych gości – powiedziała Małgosia Teofil. W „Górolskich jasełkach” Maryja z Józefem zostali bowiem przyjęci w domu gospodarzy. Mali aktorzy cieszyli się swoimi rolami, bo – jak potwierdziły nauczycielki – kiedy program jest ciekawy i wesoły, dzieci lubią w nim występować. A mosteckie jasełka takie właśnie były.

Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Ich zwieńczeniem był wiersz o Wigilii oraz zaśpiewane wspólnie przez całą salę popularne polskie kolędy. Publiczność nagrodziła wykonawców przedstawienia gromkimi brawami. Urzuła Czudek, dyrektorka Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Jabłonkowie, której klasy w Mostach k. Jabłonkowa są filią, złożyła wszystkim życzenia wesołych zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia.

W czwartek można było również obejrzeć wystawę konkursowych choinek, które robili w domu rodzice z dziećmi. Nawigowała ona do ubiegłorocznego konkursu na najpiękniejszy żłobek. Jednak ze względu na oryginalność każdego wytworu nagrodzeni zostali wszyscy wykonawcy. Jeszcze tego samego wieczoru mosteckie dzieci odwiedzili w Kasowym Święty Miłkołaj.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Jasełka trzynieckich przedszkolaków

Fot. ARC przedszkola

W czwartek 5 grudnia odbyło się tradycyjne przedstawienie świąteczne, które dostarczyło wszystkim obecny niezapomnianych wrażeń i wprowadziło w magiczny nastrój nadchodzących świąt Bożego Narodzenia. Wydarzenie miało miejsce w Centrum Zborowym „Hutnik” w Trzyniecu.

W przedstawieniu wzięły udział dzieci z przedszkola SNP, które po raz kolejny udowodniły, że nie tylko mają talent aktorów, ale także potrafią stworzyć niezapomniany

klimat. Przedstawienie oparte było na klasycznej opowieści bożonarodzeniowej – Jasełkach, wzbogaconej o mnóstwo polskich kolęd, współczesne akcenty i piękną oprawę muzyczną. Uczestnicy mogli poczuć prawdziwy czar świąt dzięki efektownym kostiumom oraz radosnym wykonawcom – naszym przedszkolakom. Publiczność, wzruszona i pełna podziwu, nagrodziła małych artystów gromkimi brawami.

– To piękna tradycja, która wprowadza nas w wyjątkowy nastrój

Świąt. Cieszę się, że mogłam być częścią tego wydarzenia – mówiła jedna z mam, która przyszyła z dzieckiem.

Tą drogą chciałabym wyrazić serdeczne podziękowania paniom nauczycielkom za ogromne zaangażowanie, pasję i pracę, którą włożyły w przygotowanie i realizację przedstawienia świątecznego.

Magdalena Sikora, kierowniczka przedszkola przy ul. SNP w Trzyniecu

»Śpiąca królewna«

Miły Głosiku, piątek 22 listopada był dla nas dniem wyjątkowym. Po męczących przygotowaniach mieliśmy okazję wspólnie z naszymi przedszkolakami zaprezentować przedstawienie przedświąteczne pod tytułem „Śpiąca królewna”. Niektórzy z nas trochę się stresowali, ale udało się na medal. Bajka była śmieszna, ale też wzruszająca. Widzowie przeżywali ją razem z nami i chy-

ba im się podobało, bo bardzo nam klaskali. Po przedstawieniu zjedliśmy wspólnie z widzami smaczne przekąski, które dla nas przygotowały nasze mamusie. Szkoda, że Cię tam z nami nie było.

Pozdrawiamy serdecznie z Koszarzysk i życzymy miłego Adwentu.

Tomáš Macháček, Gabriela Kantor, Julie Samcowa, Daniel Bojko, Izabela Siódmiak

Fot. ARC szkoły

Janusz Bittmar

W oczekiwaniu na pierwsze zamiecie śnieżne na drogach, pierwsze poważne skrobanie szyby w samochodzie, pierwszą grudniową chandrę zapraszam do lektury najnowszego wydania Pop Artu. Oby do wiosny...

RECENZJE

SPROSTOWANIE

Po raz kolejny w Pop Arcie ląduję znamienną produkcją serwisu Apple TV+.

Tym razem na warsztat wzięłam pierwszy w karierze serial cenionego meksykańskiego reżysera Alfonso Cuaróna, „Sprostowanie”. Oscarowy twórca „Romy” (2018) czy świetnej „Grawitacji” (2013), a wcześniej reżyser, który serii o przygodach czarodzieja Harry’ego Pottera dał największy rozmach w odsłonie pn. „Harry Potter i więźni Azkabanu”, postanowił zadebiutować na małym ekranie. Swoją drogą pojęcie „mały ekran” przy coraz większych przekątnych telewizorów jest poniekąd nieaktualne, ale to już inny temat.

Konsumując jako widz „Sprostowanie”, odcinek za odcinkiem w wygodnym domowym fotelu, w pierwszym odruchu zastanawiałem się, czy historia opisana w serialu, zaczerpnięta z książki pod tym samym tytułem autorstwa Renée Knight, warta jest rozpisywania na siedem serialowych rozdziałów. Czy aby w kinie mistrzowski jak zawsze popis aktorski Cate Blanchett nie byłby lepszym rozwiązaniem? Takie wątpliwości nachodziły mnie cały czas, kiedy śledziłem wyrafinowany świat egoizmu, narcyzmu i tajemnic, z winą i karą na pierwszym planie. I teraz mogę z pełną odpowiedzialnością napisać, że gdyby Alfonso Cuarón nakręcił „Sprostowanie” w wersji filmowej, kolejnego Oscara polerowano by już dla niego na przyszłoroczną marcową galę w Los Angeles. Decydując się na schemat serialu, który wciąż przez wielu odbierany jest jako niższa forma sztuki filmowej, meksykański reżyser ryzykował jednak znacznie więcej. Albowiem oglądając ten serial trzeba się bardzo, nawet ekstremalnie skupić, żeby dostrzec kroku trudnej, momentami przeintelektualizowanej narracji na przestrzeni 50-minutowych odcinków. Jeśli jednak znajdziemy czas na „Sprostowanie” bez ryczącego odkurzacza w tle, o dzieciach nie wspominając, w nagrodę Cuarón zabierze nas w świat magicznego realizmu, z artystycznym podejściem do zdjęć i budowania napięcia, również seksualnego.

● **Cate Blanchett bryluje w serialu „Sprostowanie”. Wtórkuje jej Sacha Baron Cohen.**

Jak na 2024 rok i wszechobecny w mainstreamie filmowym purytanizm, w tym serialu scen seksualnych jest tyle, że można się zarumienić nawet będąc u progu pięćdziesiątki. Kto cierpi, oglądając sceny łóżkowe nakręcone w bardzo odważnym stylu, w ogóle nie powinien sięgać po ten serial. O winie i karze nakręcono zresztą wiele innych świetnych obrazów z aktorami ubranymi od pierwszej do ostatniej minuty. Najważniejszy wątek serialu dotyczy grzechu z przeszłości cenionej dziennikarki Catherine Ravenscroft (Cate Blanchett), pojawiającego się na kartkach książki, która trafia do głównej bohaterki. Ravenscroft z przerażeniem dochodzi do wnio-

sku, że lektura książki jest jak odbicie w zwierciadle, a ona jest jej główną bohaterką i – co najokrutniejsze – czarnym charakterem.

W misternie powiązanej, nielinernej fabule powoli wynurzają się na światło dzienne coraz to nowe fakty z przeszłości bohaterki, z którymi jej najbliższe otoczenie przestaje sobie radzić. W aktorskim koncercie Cate Blanchett wtórują Sacha Baron Cohen w roli męża oraz znakomity jak zawsze Kevin Kline, jako emerytowany nauczyciel Stephen Brigstocke. Jak podkreślałam na wstępie recenzji, warto oglądać ten serial w skupieniu, gdyż nie tylko nieliniarna fabuła, ale również pojawiający się głos

podwójnego narratora potrafią nieźle namieszać. Za sprawą drugiego głosu w tle głównej linii narracyjnej można odnieść wrażenie, że śledzimy nie tylko serial, ale po części jesteśmy też odbiorcami myśli głównych bohaterów. Ten zabieg wyróżnia „Sprostowanie” na tle innych seriali, nietypową formą narracji łączy obraz ze słowem, przełamując granice pomiędzy filmową stylistyką a literaturą.

Na pewno w zatrzęsieniu obyczajowych thrillerów, które spadają na nas z góry jak złe poukładane jogurty w lodówce, „Sprostowanie” należy do majstersztyków w swoim gatunku. I polecam go nie tylko fanom Cate Blanchett, której jestem wielkim wielbiciele. ▀

POLSKIE GRZYBOBRANIE

● **Radiowa Trójka powoli wraca do dawnej formy, również z Piotrem Kaczkowskim.**

Zdjęcia: mat. prasowe

Wielki radiowy powrót

Legendarny głos Polskiego Radia, dziennikarz muzyczny Piotr Kaczkowski, ponownie zabrzni na Myśliwieckiej – poinformowało Polskie Radio. 14 grudnia Kaczkowski poprowadzi pierwsze wydanie audycji „Sobotnia Tonacja Trójki”.

– Panie Piotrze, jesteśmy szczęśliwi, mogąc powitać Pana ponownie przy Myśliwieckiej w Trójce – przekazała redaktor naczelna Programu 3 Agnieszka Szydłowska.

Piotr Kaczkowski zadebiutował w 1963 r. w audycji Witolda Pogranicznego. Następnie prowadził „Minimax”. Był też autorem innych programów, takich jak „Mój magnetofon”, „Kiermasz płyt”, „Słuchaj razem z nami”, „W tonacji Trójki”, „Zapraszamy do Trójki” oraz „Muzyczna Poczta UKF”. Pełnił funkcję dyrektora Trójki w latach 1998–2000. W 2021 r. dołączył do redakcji Radia 357. Kaczkowski – jak zaznaczono w informacji w Trójce – jest nie tylko radiowcem, ale także promotorem młodych talentów. Dzięki serii płyt „Minimax.pl” pomagał debiutantom postawić pierw-

sze kroki na scenie muzycznej. W serii „Trzeszcząca płyta” sięgał po muzyczne perły sprzed dekad, a w swoich książkach udokumentował rozmowy z artystami z całego świata.

W 2020 r. doszło do serii odejść z Programu III PR w związku z usunięciem utworu „Twój ból jest lepszy niż mój” Kazika z oficjalnej strony radia oraz zawieszeniem Listy Przebojów Trójki. Utwór zajął pierwsze miejsce, jednak głosowanie unieważniono. Działania ówczesnej dyrekcji zostały odebrane przez wielu dziennikarzy jako cenzura. Wraz z Piotrem Kaczkowskim z Trójki odeszli wówczas m.in. Marek Niedźwiecki, Wojciech Mann, Piotr Metz, Agnieszka Szydłowska, Wojtek Mazolewski, Piotr Stelmach oraz Mariusz Cieślak. W połowie stycznia 2024 r. Agnieszka Szydłowska została nową dyrektorką Programu Trzeciego Polskiego Radia. W tym samym roku wicedyrektorem został Michał Nogaś.

Program III Polskiego Radia jest ogólnopolską, publiczną stacją radiową, będącą częścią spółki akcyjnej Polskie Radio. Regularną emisję programu stacja rozpoczęła 1 kwietnia 1962 roku. Swoją siedzibę ma przy ul. Myśliwieckiej 3/57 w Warszawie. Stacja nadaje program o charakterze muzyczno-rozrywkowym oraz audycje publicystyczne, poruszające tematy polityczne, społeczne i kulturalne. ▀

Dzień Otwarty w »handlówce«.

Nieważne gdzie, ale jak

Akademia Handlowa w Czeskim Cieszynie zorganizowała we wtorek Dzień Otwarty. Odbył się on w pomieszczeniach zastępczych różowego budynku miejscowej Średniej Szkoły Albrechta przy ulicy Frydeckiej, do których „handlówka” przeniosła się po wakacyjnym pożarze. Nauka będzie się tutaj odbywać również w przyszłym roku szkolnym.

Beata Schönwald

Według dyrektorki Akademii Handlowej Ivany Novákové, korzystanie z tymczasowych pomieszczeń nie stoi na przeszkodzie, żeby zaprezentować szkołę publiczności. – Dzień Otwarty organizujemy głównie po to, żeby przedstawić naszą ofertę kształcenia. Jesteśmy bowiem zdania, że mury i dach nie czynią szkoły, ale tworzą ją nauczyciele i uczniowie. Chcemy też pokazać, że Akademia Handlowa ma wiele do zaproponowania również poza nauką. Organizujemy kursy narciarskie oraz kursy sportowe, wyjazdy zagraniczne – poinformowała „Głos”.

W przyszłym roku szkolnym placówka chce otworzyć tradycyjnie trzy klasy pierwsze. 30 uczniów będzie realizowało program liceum ekonomicznego, 45 akademii handlowej z czeskim językiem nauczania, a 15 z polskim językiem nauczania. – Wstępnie mamy informacje, że zainteresowanie będzie duże. To, że szkoła splonęła, nie osłabiło zainteresowania. Wręcz przeciwnie, kolejne lata uczniowie spędzą w pięknym wyremontowanym obiekcie – przekonywała dyrektorka.

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z harmonogramem, remont ma się zakończyć w czerwcu 2026 roku, w czasie wakacji wnętrza budynku mają zostać wyposażone i umeblowane, a we wrześniu obiekt przy ulicy Sokola Tůmy ma służyć ponownie edukacji przyszłych ekonomistów i biznesmenów.

Na wtorkowym Dniu Otwartym zjawili się jako pierwsi dzięcioklasiści Szkoły Podstawowej im. Gustawa Przeczka w Trzyczcu. Po poszczególnych salach oprowadzali ich polskojęzyczni czwartoklasiści. W jednej z nich mieli

• Trzytęćciane rozwiązywały w trzysobowych grupkach krzyżówki.

do rozwiązania krzyżówkę, prócz tego dowiadywali się o możliwościach, jakie daje nauka w Akademii Handlowej.

– Dla osób, które odwiedzą dzisiaj naszą placówkę, przygotowaliśmy centrum języka obcego, gdzie znajdują m.in. dokładne informacje dotyczące projektu Erasmus+, centrum przedmiotów ekonomicznych, takich jak firmy symulacyjne czy księgowość, centrum informacyjne, w którym można otrzymać odpowiedzi na pytania dotyczące egzaminów wstępnych i kursów przygotowawczych, oraz w sali gimnastycznej centrum sportu. Prócz tego w jednej z klas będzie odbywała się nauka na tablicach. Tam też będą przeprowadzane doświadczenia chemiczne – wyjaśniła wicedyrektorka Beata Hupka.

– Co roku wyjeżdżamy z dzięcioklasiastami na Dzień Otwarty do Polskiego Gimnazjum. Jednak

w tym roku aż 17 z 25 uczniów wyraziło chęć odwiedzenia również Akademii Handlowej. Przyjechalśmy więc całą grupą razem z naszą doradcą ds. wyboru zawodu – powiedziała „Głosowi” Lucyna Olšár, wychowawca klasy 9a. – Ja również kształciłam się tutaj i wiem, że to był dobry wybór, a szkoła ta nadal cieszy się dobrą renomą. Myślę, że dla uczniów nie ma znaczenia, gdzie aktualnie odbywa się nauka. Liczy się oferta oraz atmosfera, która pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy chciałbym tu spędzić najbliższe cztery lata – dodała nauczycielka.

We wtorek mało kto z trzytęćciskich uczniów podjął już decyzję. Na razie zbierali doświadczenia. – Lubię matematykę, ekonomia wydaje mi się ciekawa. Mama również uczęszczała do tej szkoły – zdradził Sebastian Tacina, jeden z bardziej zdecydowanych.

Na chwilę obecną uczniowie czeskokocieszyńskiej Akademii

• To w tym budynku będą się kształcili przyszłorocznici pierwszoklasiści Akademii Handlowej. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Handlowej uczą się w trzech budynkach. Siedem klas, w tym wszystkie pierwsze i drugie, mieszczą się w różowym budynku Średniej Szkoły Albrechta. Kolejne

cztery znajdują się w stojącym po drugiej stronie ulicy Ośrodku Czasu Wolnego „Amos”, jedna zaś w Gimnazjum im. J. Božka.

»Sigma« Młodzieżowym Słowem Roku 2024

„Sigma” w slangu młodych ludzi oznacza osobę odnoszącą sukcesy, pewną siebie, wybitną, którą można podziwiać. I to właśnie to słowo – decyzją internautów – zostało Młodzieżowym Słowem Roku 2024. Na plebiscytowym podium znalazły się też „azbest” i „czemó”. Kapituła natomiast wyróżniła słowo „czemó”.

Przewodnicząca jury plebiscytu prof. Anna Wileczek z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kiel-

cach oraz Obserwatorium Języka i Kultury Młodzieży przypomniała, że tegoroczny zwycięzca to słowo dobrze znane młodym ludziom. – Zaryzykuję nawet stwierdzenie, że jest powszechnie znane. Może z małymi wyjątkami, bo na przykład, gdy Robert Lewandowski, podpisując swoje koszulki, został przez młodych fanów nazwany sigmą, to był nieco skonsternowany. Zresztą przywołuję tu naszego piłkarza nie bez powodu. Jest on po prostu GO-AT-em, czyli „kimś najlepszym w swojej dziedzinie” – powiedziała.

Wskazała także, że „jeśli zestawimy dwa wyrazy z listy 20 kandydatów do Młodzieżowego Słowa Roku, to można powiedzieć, że i sigma jest GOAT-em – kimś wybitnym, powszechnie szanowanym, pracowitym, błyskotliwym i w dodatku nieafiszującym się ze swoją wielkością. Po prostu kimś! – wyjaśniła.

Jej zdaniem słowo zdobyło wielką popularność nie tylko dlatego, że „ma dobrą aurę, jest pozytywne, potrafi oddać szacunek i ma interesujące brzmienie (określa osiem-

nastą literę alfabetu greckiego)”. – Jest także sygnałem młodzieżowej tęsknoty za autorytetem, prawdziwym, niepodważalnym i stałym, opartym na niewzruszonych zasadach i – jak piszą zgłaszający – dążeniu do wyższego celu – wskazała językoznawczyni.

Prof. Wileczek odniosła się też do pozostałych dwóch słów z podium plebiscytu. – Wyraża „azbest” i „czemó” odzwierciedlają tendencję do traktowania języka i przestrzeni komunikacyjnej jako potencjału ludycznego –

(PAP)

30 LAT TEMU ZMARŁ GENERAŁ BRONI STANISŁAW MACZEK

Polska wielką ojczyzną

„Żołnierz polski bić się może o wolność wszystkich narodów – umiera tylko dla Polski...”. 11 grudnia 1994 r. zmarł w szkockim Edynburgu Stanisław Maczek – generał broni, dowódca 1. Dywizji Pancernej. Po wojnie komunistyczne władze pozbawiły go polskiego obywatelstwa.

Polska Agencja Prasowa

Był żołnierzem i dowódcą, o którym mawiało się, że nie przegrał żadnej bitwy – napisał Piotr Potomski („Generał broni Stanisław Władysław Maczek”, 2012). – Uosabiał najlepsze cechy oficera i znakomitego dowódcy nowoczesnych wojsk. Był zarówno teoretykiem, jak i znakomitym organizatorem i praktykiem broni pancernej – podkreślił.

Wysokie noty na swoich seminariach...

Stanisław Maczek urodził się 31 marca 1892 r. w Szczercu pod Lwowem, w rodzinie Witolda (1854-1926), adiunkta w cesarsko królewskim Sądzie Powiatowym i Anny z Czernych (1852-1939), ziemianki. Rodzina ojca pochodziła z Chorwacji, kuzynem Stanisława był chorwacki działacz narodowy w międzywojennej Jugosławii – Vladko Maček (1879-1964). Stanisław miał bliźniaka – Franciszek, urodził się kilka minut po nim. Miał jeszcze dwóch młodszych braci: Jana i Karola oraz starszego, przyrodniego brata (z pierwszego małżeństwa swej matki) Antoniego Muellera. Rodzeni bracia zginęli podczas I wojny światowej.

Po maturze zdanej w drohobyckim gimnazjum – chodził do jednej klasy z Brunonem Schulzem – podjął studia polonistyczne i filozoficzne na Uniwersytecie Lwowskim. – Duży wpływ wywarli na niego ojciec polskiej filozofii Kazimierz Twardowski oraz polonista Józef Kallenbach, którzy wystawili mu wysokie noty na swoich seminariach. I gdyby nie wybuch I wojny światowej, może kontynuowałby jako lwowski uczy- niel dzieło swoich mistrzów – napisał historyk prof. Stanisław S. Nicieja w artykule „Moje kresy. Generał- barman” (nto.pl, 2015). W trakcie studiów odbył szkolenie w Związku Strzeleckim (ZS), jednak służbę w Legionach Polskich uniemożliwiło mu powołanie do armii austriackiej.

– Wstępując do ZS przyjął pseudonim „Rozhucki”. To symptomatyczny wybór – napisał historyk dr Jerzy Majka w książce „Generał Stanisław Maczek” (2005). – Jan Rozhucki to bohater opowiadania Stefana Żeromskiego „Echa leśne”. Polak, oficer w armii rosyjskiej, który zламаł przysięgę wojskową, – przystąpić do powstania styczniowego – wyjaśnił.

Kolejne wojenne wyzwania

Podczas I wojny światowej Maczek walczył na froncie rosyjskim w Karpatach i froncie włoskim w Alpach. W listopadzie 1918 r. w uznaniu zasług bojowych został awansowany na porucznika. – Pierwszą wojnę światową przetrwał „sportowo” i z pewnym rozmachem w formacjach wysokogórskich i narciarskich

• Gen. Stanisław Maczek (w 1944 r.) jako dowódca 1. Dywizji Pancernej. Fot. CAF/PAP

pułku tyrolskiego. Do końca mejs służby wojskowej byłem szczęśliwym, gdy teren na mapie zaczynał się gmatwać i czernić warstwicami – najlepiej mi się wtedy wojowało. Przydało mi się to i na Podkarpaciu w 1918/19 r., i na Podhalu w 1939, a nawet pod Falaisie w 1944 – wspominał.

Po kapitulacji państw centralnych Maczek przedostał się do Krosna, gdzie 15 listopada 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego. Dowodził batalionem krosnieńskim skierowanym z odsieczą do oblężonego Lwowa. Za postawę bojową otrzymał awans na kapitana. Podczas wojny polsko-bolszewickiej również walczył w obronie Lwowa. Po zakończeniu działań wojennych pozostał w wojsku. Ukończył studia w Wyższej Szkole Wojennej, a następnie był szefem ekspozytury wywiadu wojskowego we Lwowie. Pełnił funkcję zastępcy dowódcy 76. Pułku Piechoty oraz dowodził 81. Pułkiem Strzelców Grodzieńskich.

W 1938 r. został dowódcą 10. Brygady przystąpić do powstania styczniowego – wyjaśnił.

Żołnierz... umiera tylko dla Polski

We wrześniu 1939 r. jednostka Maczka zadawała ciężkie straty niemieckiemu XXIII Korpusowi Pancernemu; uczestniczyła w walkach opóźniających postępy Niemców. Stanisław Maczek znów walczył w obronie swojego ukochanego Lwowa, jednak po ataku Armii Czerwonej

jego jednostka musiała przekroczyć granicę węgierską. Maczek przedostał się do Francji, 22 października 1939 r. zameldował się u generała Władysława Sikorskiego. – Przyjął mnie bardzo serdecznie. Znal już przebieg kampanii wrześniowej 10 bryg. kaw. i był pełen uznania dla bitności jej żołnierza – wspominał Maczek, który został wówczas awansowany na stopień generała brygady. We Francji otworzył swój oddział – 10. Brygadę Kawalerii Pancernej, z którą walczył w Szampanii.

Po kapitulacji Francji gen. Maczek przedostał się do Wielkiej Brytanii, gdzie powierzono mu dowództwo organizowanej w ramach PSZ 1. Dywizji Pancernej. 1. Dywizja Pancerna wzięła udział w inwazji w Normandii. – Żołnierz polski bić się może o wolność wszystkich narodów – umiera tylko dla Polski – podkreślił Maczek w rozkazie bojowym z 6 sierpnia 1944 roku. Jego żołnierze przeszli przez Francję, Belgię, Holandię, odgrywając ważną rolę w bitwie pod Falaisie. Uczestniczyli w wyzwolaniu Bredy oraz w zdobyciu niemieckiego Wilhelmshaven. – Bicie się twardo, ale po ryckurowi – mówił do nich Maczek po wejściu do Niemiec wiosną 1945 roku.

Były dowódca barmanem

Pozbawiony przez władze komunistyczne w 1946 r. obywatelstwa polskiego, Maczek nigdy nie został poddany Jej Królewskiej Mości. Osiadł w Szkocji, a ponieważ nie

przysługiwała mu emerytura, pracował przez wiele lat m.in. jako barman. Już po siedemdziesiątce stał za barem od godziny 12.00 do 22.00, zarabiając 10 funtów tygodniowo. – Jest to wstrząsająca i niebawale wstydliva dla Polaków historia. Sierżant Jan Tomasiak (bogaty Polak, zwany „milionerem z Edynburga”), który zatrudnił Maczka w swoim hotelu Learmonth, był w czasie wojny jego podwładnym. Jako pracodawca wielokrotnie publicznie lekceważył swego dawnego dowódcę. Zdarzało mu się, że głośno mówił, iż musi go zwolnić, bo Maczek „stosuje mu w barze generalskie metody”. Bywało, że kpił ze wspomnień generała, przeinaczając tytuł jego książki „Od podwojów do czołga” na: „Od pluga do motoru”. Chwalił się gościom, że u sierzanta pracuje generał. A niektórzy szkoccy pijackowicie po-kładowali Maczka do Polski. W 1961 roku odwiedził Maczka Jerzy Zawieyski (1902-69), działacz katolicki i członek Rady Państwa PRL, by zachęcić go do wizyty w kraju. – Każdy z nas ma dwie ojczyzny. Jedną wielką, w tym wypadku Polskę, drugą małą – tam, gdzie się urodził i wychował. W moim wypadku tą drugą dla mnie

jest Lwów. Tam pojechać nie moge, więc po co jechać? – odpowiedział mu Maczek, co Zawieyski zapisał w swoim „Dzienniku” (2012).

– 23 listopada 1971 roku rząd PRL uchylił haniebną uchwałę z 1946 roku o pozbawieniu obywatelstwa 75 oficerów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie wstępujących do PKPiR (w tym gen. Maczka). Uchwała z 1971 roku nie została jednak opublikowana w Dzienniku Ustaw czy w „Monitorze Polskim”. Generał, a właściwie „pan Maczek” (podobnie jak pozostali oficerowie) otrzymał jedynie zdawkowe pismo z Konsulatu PRL w Glasgow, zawiadamiające o anulowaniu uchwały o pozbawieniu obywatelstwa – przypomniał prof. Krzysztof Tarka.

Na tym kończę ten temat...

Pod koniec 1979 r. Stanisław Maczek z żoną i sparaliżowaną córką udał się do Watykanu by „złożyć hold papieżowi”. Podczas audiencji generalnej na placu przed bazyliką św. Piotra, starsi państwo z córką na wózku zostali skierowani przez służbę porządkową do pierwszego rzędu pielgrzymów – chorych i inwalidów. – Papież podszedł do nas, a właściwie do córki. Miałem egzemplarz swojej książki – opowiadał Maczek Krzyżanowskiemu. – Podałem ją papieżowi, a wtedy Jan Paweł II spojrzał na mnie z zainteresowaniem i zapytał: Generał Maczek?... Po chwili powiedział: Oczywiście, generał Maczek, kawał naszej historii – wspominał.

W lutym 1989 roku, premier PRL Mieczysław Rakowski (1926-2008) zaprosił go na obchody 50. rocznicy wybuchu II wojny światowej. – Pragnę pana zapewnić, że rząd polski przyjmie pana z całym należnym szacunkiem, jak bohatera narodowego. Sądję, że nie może pan mieć wątpliwości, jak przyjmą pana rodacy, społeczeństwo polskie, polski naród – pisał Rakowski w liście przekazanym Maczkowi przez Krzyżanowskiego. – Ubolewam nad tym, jak oceniono wtedy pana, Panie Generale i pańskich żołnierzy. Pomimo wielu krzywdzących ocen i decyzji ówczesnych polskich władz pozostał pan dla nas – moich rodaków – wzorem patrioty i żołnierza – podkreślił.

Maczek nie odpisał. – List premiera PRL Rakowskiego z górą 40 lat spóźniony nie dał mi żadnej satysfakcji i zupełnie nie zmienił mego negatywnego stosunku do władz Polski Ludowej. Na tym kończę ten temat – napisał w oświadczeniu opublikowanym 2 marca 1989 roku na łamach „The Scotsman”.

11 listopada 1990 r. prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski awansował Stanisława Maczka do stopnia generała broni; 19 stycznia 1994 r. prezydent RP Lech Wałęsa odznaczył generała Orderem Orła Białego. Na wniosek mieszkanców Bredy nadano mu honorowe obywatelstwo Holandii.

SPORT

W SKRÓCIE

ZMARŁ WIKTOR PYSZ. W wieku 75 lat, po długiej i ciężkiej chorobie, zmarł Wiktor Pysz, były znamiomity hokeista ekstraklasy oraz trener reprezentacji Polski, z którą w 2001 roku wywalczył awans na mistrzostwa świata Elity – poinformował Polski Związek Hokeja na Lodzie.

WYZNACZONO GOSPODARZY PIŁKARSKICH MŚ 2030 I 2034. Hiszpania, Portugalia i Maroko w 2030 roku i Arabia Saudyjska cztery lata później – nadzwyczajny kongres Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA) potwierdził wcześniejsze ustalenia w sprawie organizacji dwóch kolejnych edycji mistrzostw świata.

KONTUZJA KWIATKOWSKIEGO. Oskar Kwiatkowski zmaga się z drobnym urazem i w pozostałych grzbiotowych zawodach snowboardowego Pucharu Świata nie wystartuje. Jest szansa, że do rywalizacji wróci na początku stycznia – poinformował Polski Związek Narciarski.

DRUGA WYGRANA SIATKAREK BKS. W meczu 4. kolejki grupy E Ligi Mistrzów siatkarek BKS Bos-stik ZGO Bielsko-Biała pokonał w swojej hali rumuński zespół CSO Voluntari 2005 3:1 (25:19, 25:27, 25:23, 25:19). To drugie zwycięstwo bielszczanek w trwających rozgrywkach.

KOSZYKARZE ŚLĄSKA BEZ AWANSU. Koszykarze Śląska Wrocław wygrali na wyjeździe z Falco Vulcano Szombathely 74:67 (17:19, 23:12, 22:19, 12:17) w piątej kolejce grupy F Ligi Mistrzów. Pomimo wygranej na Węgrzech zespół z Dolnego Śląska stracił szansę na awans do kolejnej fazy rozgrywek.

Brązowy medal Kacpra Stokowskiego

Kacper Stokowski zdobył w wyścigu na 100 m stylem grzbietowym brązowy medal pływackich mistrzostw świata na krótkim basenie w Budapeszcie. Polak osiągnął czas 49,16 s, który jest nowym rekordem kraju. Zszybsi byli Rosjanin Miron Lifincen (48,76) i Węgier Hubert Kos (48,79). We wtorek Stokowski dwukrotnie poprawiał rekord kraju należący od 2015 roku do Radosława Kawęckiego. W eliminacjach miał czas 49,22, a w półfinale 49,20. W decydującym wyścigu „urwał” jeszcze 0,04 s. Blisko 26-letni pły-

Banik liderem ekstrakligi

Piłkarze ręczni Banika Karwina nie zwalniają tempa w tym sezonie. Po zwycięstwie z Zubrzy w zaległym spotkaniu 7. kolejki Chance Ekstraligi zespół Michała Brúny umocnił się w fotelu lidera tabeli najwyższej klasy rozgrywek w RC. Przewaga nad drugą drużyną w tej stawce, Talentem Pilzno, wynosi obecnie cztery punkty. Nad Olzą procentuje doświadczenie z trudnych batalii w europejskich pucharach z klasowymi przeciwnikami, które w meczach ekstrakligowych jest na wagę złota. W najbliższą sobotę kolejne wyzwanie: w hali Banika zaprezentuje się Dukla Praga (18.00).

● W Karwinie panuje duże zadowolenie. Fot. hcb-karwina

Janusz Bittmar

Banik po odpadnięciu z Ligi Europejskiej, drugich co do prestiżu rozgrywek pucharowych po elitarniej Lidze Mistrzów, może się w pełni skupić na rodzimiej ekstraklidzie. I przykładą się do swoich obowiązków bardzo rzetelnie. Wygrana z nieobliczalnym Zubrzy 32:27 jest zarazem siódmym triumfem za dwa punkty we własnej hali w tym sezonie. Twierdza Banika również w 2024 roku wygląda na dobrze zbudowaną i obwarowaną ze wszystkich stron.

Karwiniacy, mając świadomość, że pojedynki z Zubrzy zawsze generowały sporo emocji, nie pozostawili

wśród nic przypadkowi. Zgrzyty w grze podopiecznych Michała Brúny pojawiły się tylko w pierwszej połowie, przegranej minimalnie 12:13. W drugiej odsłonie na parkiet wyszedł jeszcze mocniejszy Banik, skonolidowany i głodny zwycięstwa. W ofensywie coraz dokładniej wykańczał akcje Dominik Solák, który wspólnie z Jonášem Patzelem należał do najskrupulatniej pilnowanych zawodników na parkiecie przez gości. Zubrzy w meczach z Banikiem od zawsze grało z podwyższoną motywacją i nie inaczej było tym razem. Siedmiobramkowy strzelec Tomáš Kyryljuk próbował wszystkich dozwolonych sztuczek, żeby w drugiej połowie zdramatyzować spotkanie, karwińscy bramkarze stanęli jednak na wysokości zadania.

Michał Brúna: Bezcenne doświadczenie
Szkoleniowiec Karwiny skomentował udział swej drużyny w Lidze Europejskiej

● Trener Karwiny, Michał Brúna. Fot. hcb-karwina

Zakończyliśmy przygodę z Ligą Europejską wprawdzie na etapie fazy grupowej, ale nie mamy się czego wstydić. W końcu uplasowaliśmy się na trzeciej pozycji, za mocnymi zespołami z Niemiec i Węgier, Flensburgiem i Tatabányą, wyprowadzając chorwacką drużynę MRK Sesvete. Dla wszystkich osób w naszym klubie udział w Lidze Europejskiej był dużym przeżyciem i doświadczeniem i wierzę, że nie powiedzieliśmy jeszcze ostatniego słowa w europejskich pucharach. Chcemy regularnie uczestniczyć w prestiżowych rozgrywkach pucharowych, bo to bezcenne doświadczenie.

● Kacper Stokowski. Fot. Instagram K. Stokowskiego

pre-teksty i kon-teksty /347/

Krzysztof Łęcki

Jesienna chandra

Właśnie kończy się jesień, wielu z nas tym bardziej ciepło zaczyna wspominać wakacje. Mnie dzisiaj jednak nie będzie chodzić o wspominki z letnich wojaży, chociaż od nich zacząć.

Otóż zawsze, jeżeli tylko mam taką okazję, staram się wakacyjny wyjazd połączyć z lekturą, no powiedzmy, osadzoną w nowym krajobrazie, który na wakacjach mam zacząć poznawać. Jakis czas temu wakacje spędziliśmy z żoną w małym sycylijskim miasteczku Cefalu. W uroczych wąskich uliczkach Cefalu zobaczyć można było nawet rozwieszane pranie, znak, że miasto żyje, nie jest tylko turystycznym grajdółem. Choć oczywiście dotarli już tam turyści, podkreślam – oczywiście, bo turyści zdążyli już wszak dotrzeć wszędzie. A jednak wrażenia z Cefalu są bogatsze niż z bardziej znanej Taorminy, dzisiaj przypominającej połączenie naszego Sopotu z restauracją McDonald’s. Tyle, że na Sycylii. A Cefalu? To przede wszystkim piękna monumentalna średniowieczna katedra, ze wspaniałymi XII-wiecznymi mozaikami i Chrystusem Pantokrátorem w apsydzie. Ale też małe muzeum, do którego wchodzi się niespodziewanie z ciasnej uliczki. Jego główna atrakcja to intrygujący Portret nieznanego mężczyzny, namalowany przez Antonella da Masina w 1465 roku, rzeczywistość – tu przewodnik turystyczny nie kłamł, ten jeden obraz wart jest ceny wstępu. Portret da Masiny tak wielkie zrobił na mnie wrażenie, że – wspominałem już chyba kiedyś o tym – kupilem kopię. I to za jedyne 10 euro. A reszta to wycieczki – oczywiście Erice, Etna, katedra w Monreale, Palermo i zwiedzanie katakumb, w których kapucyni między XVII a XIX wiekiem chowali zabalzamowane ciała co bogatszych mieszkańców Palermo. Dzisiaj to kilka tysięcy ludzkich szczątków.

W latach 60. XIX wieku ten podziemny cmentarz był już nieczynny. I to, że był już nieczynny, martwiło księcia Salinę, głównego bohatera wspaniałej powieści Tomasiego di Lampedusy zatytułowanej „Gepard”. Bo oprócz VI i VII księgi „Wojny peloponeskiej”, których akcja dzieje się na Sycylii w trakcie zakońzonej klęską Aten tzw. wyprawy sycylijskiej i „niesporów sycylijskich” Stevena Runcimana, czytałem wtedy na wakacjach właśnie „Geparda”. Powieść di Lampedusy jest wspaniała i praktycznie od razu zrobiła karierę, choć kiedy ją opublikowano, w drugiej połowie XX wieku, na początku wielu literaturoznawczych mędrków wybrzydzało, na jej jak powiadali, przestarzałą technikę pisarską. Ale jak widać, klasa pisarska i ludzka mądrość na dłuższą metę zwyciężają przejściowe literackie mody. Oczywiście, kiedy odwiedza się Sycylię na przełomie lipca i sierpnia, „Geparda” w naturalny sposób czyta się inaczej niż miałoby to miejsce gdzie indziej – kiedy di Lampedusa pisze o apokaliptycznych lipcowych upałach i w ogóle o sycylijskim problemie jakim jest upał, to wyobraźnia, przynajmniej w moim przypadku, nie wystarcza. Doświadczenie sycylijskich upałów – wystarczyło za to jak najbardziej. Ale nie tylko to sprawiło, że przeczytałem podczas ostatniej lektury „Geparda” inaczej niż zwykle. Sprawa jest poważniejsza, poważniejsza nawet niż sycylijskie upały. Otóż najsłynniejsze chyba zdanie zacerpnięte z „Lamparta”, cytowane wielokrotnie, wygłasza krewniak i ulubieniec

księcia Saliny, Tancredi. W obliczu dokonującej się rewolucji, w której zamierza wziąć udział, powiada on do księcia: „jeśli chcemy, by wszystko pozostało tak, jak jest, wszystko musi się zmienić”. Niedługo sam brałem ten cytat z powieści za deklarację oświeconego konserwatyzmu. Po „sycylijskiej” lekturze powieści di Lampedusy ta pozornie wyrafinowana formuła Tancrediego wydała mi się w oczywisty sposób błędna. Otóż jeśli wszystko zmienimy, to nic nie pozostanie tak jak jest. Kiedy rewolucja jest już skończona, książe Salina jest mądrzejszy, tą specyficzną mądrością jaką daje rezygnacja. Myśli: „To wszystko nie powinno trwać, a jednak trwać będzie, wiek, dwa, a potem będzie inaczej, ale gorzej. My byliśmy Lampartami i Lwami, zastąpią nas szakale i hieny; i wszyscy – lamparty, szakale, hieny, będziemy się uważali w dalszym ciągu za sól ziemi”.

Melchior Wańkowicz tłumaczył angielskie „wishfull thinking” jako chciejstwo. Wszyscy pewnie w jakichś kwestiach chciejstwu ulegamy; w różnych sprawach, w różnym stopniu. Niekiedy jednak zdarza się, że rzeczywistość przypomina o sobie. Przebijając się przez chciejstwo, które rade by zamknąć na nią oczy, nie myśleć o niej, zapomnieć. Te przypomnienia rzeczywistości o swoim istnieniu są często brutalne, a przynajmniej tak są zwykle odbierane przez ludzi bez reszty pograżonych w swoim chciejstwie. Rzeczywistość jawi się wyznawcom własnego chciejstwa jako szara, przykra, nie dorasta do ich wysokich wymagań i standardów. Jest tylko przeszkodą, którą trzeba wyminąć. I to wyminąć tak, by sprawiać wrażenie, że niczego się nie wymija. Bo przecież tak naprawdę rzeczywistości, tej wstrętnej, innej od tego, czego by wyznawcy własnego chciejstwa sobie życzyli, po prostu nie ma. Jest wymysłem głupich czy złych ludzi. Niekiedy osiągnęli w sztuce niedostrzegania rzeczywistości prawdziwą perfekcję. Socjolog Peter L. Berger pisze o tego rodzaju mistrzach, że to ludzie, którzy uwierzyli bez reszty we własną propagandę. Cały świat ludzi, którzy wierzą tylko we własną propagandę, ogranicza się do ich wyobrażeń o świecie. A jeśli pospolitność skrzeczy, to przynajmniej starają się oni, by to oznaczało, że tym gorzej dla świata, który się z ich propagandą nie pokrywa. Żeby osobnicy, którzy uwierzyli we własną propagandę, czuli się naprawdę komfortowo, koniecznie powinni przebywać wyłącznie w towarzystwie ludzi, którzy bądź myślą dokładnie tak jak oni, bądź różnice są tak niewielkie, że można przestać na hasła, by „pięknie się różnić”. Na co dzień nie idzie w tym wszystkim wyłączenie w towarzystwie ludzi, którzy bądź myślą dokładnie tak jak oni, bądź różnice są tak niewielkie, że można przestać na hasła, by „pięknie się różnić”. Na co dzień nie idzie w tym wszystkim wyłączenie w towarzystwie ludzi, którzy bądź myślą dokładnie tak jak oni, bądź różnice są tak niewielkie, że można przestać na hasła, by „pięknie się różnić”.

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /84/

Jakub Skalka

Śladami folkloru, cz. 1

Fot. JAKUB SKALKA

Gdziekolwiek pojawi się ów podarzony zespół, dzieją się cuda. Podobnie jak z tym legendarnym Orfeuszem. Niby nic. Podnosi się kurtyna i wtedy przez salę leci głośnie: – ach!... i nastaje cisza, a oczy błyszczą, a wszyscy się dziwią, a chłopcom serca dygocą i znówu nic. Ludzie czekają, co to będzie. (...) A za kulisami pani Janina Marcinkowa zaciska drobne kciuki w garściach na przychylną wróżbę i szepce jakieś starobeskidzkie zaklęcia czarnoksiężskie.

Tak w 1958 r. Gustaw Morcinek opisywał na łamach „Trybuny Ludu” Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej. Zespół, który nie bez przyczyny od 2004 r. nosi imię Janiny Marcinkowej, będąc żywym pomnikiem upamiętniającym dziesiątki lat jej pracy na rzecz cieszyńskiego folkloru. Kim była i jak wiele pozostawiła po sobie Śląskowi Cieszyńskiemu – streścić niepodobna, ale spróbujemy.

Urodziła się w 1920 r. w Cieszynie. Z miastem tym, nie licząc krótkich epizodów na obczyźnie, związane było całe jej życie. Tu ukończyła szkołę średnią i wyszła za mąż, poślubiając pracownika cieszyńskiego magistratu Kazimierza Marcinka. Tu rozwijała się jej miłość do tańca – i to niekoniecznie ludowego, choć na jego niwie osiągnąć miała z czasem największe sukcesy.

Lekcje tańca scenicznego pobierała jeszcze w czasie wojny, na zdobycie kierunku wykształcenia czas przyszedł jednak dopiero po jej zakończeniu. Ukończyła Państwowe Ognisko Baletowe w Bielsku-Białej, następnie studia taneczne przy Centralnej Poradni Amatorskiego Ruchu Artystycznego i kurs kinetografii. Równocześnie współtworzyła życie kulturalne w regionie z ramienia Powiatowej Rady Narodowej, Poradni Kulturalno-Oświatowej i Cieszyńskiego Domu Kultury, prowadząc jego Dział Artystyczny. Nieustannie uzupełniała wiedzę etnograficzną w ramach studiów podjętych na Uniwersytecie Wrocławskim oraz metodycznych badań terenowych, poświęconych folklorowi tanecznemu Śląska. Badania te zaowocowały kilkunastoma publikacjami – skarbnikami

wiedzy dla choreografów, badaczy i miłośników regionu. Bóg raczy wiedzieć, czy przetrawiały pamięć ostatekowi tańców na urodzaj, czy na beskidzkich muzykach wciąż żyłyby owinyzki, co stałoby się z kozakiem, cieszyńskimi czardaszami czy lokalnymi odmianami polek, gdyby nie cegielka (ba, potężna cegła!) dołożona przez nią na rzecz utrwalenia wiedzy o naszym folklorze tanecznym.

Janina Marcinkowa zapisała się, jako choreograf i/lub kierownik artystyczny, w historii kilku zespołów: od zaolziańskiego ZPiTu „Olza”, przez „Goleszów”, „Istebną”, „Wisłę”, aż po „Pszczynę”. Ludowe tańce i przyspiewki stopniowo znikające z zabaw w gospodach i sal weselnych, wiecznie była w choreografiach i widowiskach przygotowywanych dla ich potrzeb. Dziełem jej życia miała stać się jednak „Ziemia Cieszyńska”. Była jej współtwórczynią, pierwszą choreografką i wieloletnią tancerką. Z kilku par ćwiczących przy Konsumie Robotniczym w 1950 r. powstała z czasem prawdziwa wielopokoleniowa rodzina śpiewaków, muzyków i tancerzy, która żyje i rozrasta się do dziś – i której w swoim czasie poświęcimy jeszcze uwagę.

Jej zasługi wielokrotnie – i adekwatnie – uhonorowano. Otrzymała Nagrody im. Oskara Kolberga i Karola Miarki, Laury Srebrnej i Złotej Cieszyńianki, pośmiertnie za Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski oraz tytuł Honorowego Obywatela Miasta Cieszyzna. Najpiękniejszym świadectwem jej życia i pasji pozostają jednak wspomnienia najbliższych. W zespolo zaczęło swoją obecność każde z czworga jej dzieci. Dwie córki zostały choreografkami, jedna oddała się pracy etnograficznej. Po latach pielęgnować będą oraz oddane rodzinie, wiecznie zabieganej, nagrywającej lub notującej ukradkiem ulotne informacje kobiety pracy, która, jeśli akurat nie przygotowywała żadnej publikacji, w zaciszu domu na ul. Błogockiej haftowała żywotki. I choć już od ćwierćwiecza nie czeka na przyjaźni dla jego zawsze otwartymi drzwiami, skreślone przez nią słowa nadal inspirowa, a nogi kolejnych pokoleń tancerzy stają zgodnie z ustalonym przez nią porządkiem.

Oscar dla Emili
Niedziela 15 grudnia, godz. 22.10

PIĄTEK 13 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.35** Zakochaj się w Polsce. Ślaski Gaudi **7.00** Stacja innowacja **7.20** Polacy światu. Włodzimierz Krzyżanowski **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** W obiektywie Polonii. Wschód **11.30** Wszystko przed nami (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** M jak miłość (s.) **14.05** Polonia **24 14.45** Bajki naszych rodziców. Marcelli Szpak dziwi się światu **14.55** Dziwne przygody Koziołka Matołka **15.05** Baśnie i bajki polskie. **15.30** Program informacyjny **16.00** Szansa na sukces. Opole 2025 **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Stacja innowacja **18.30** Całkiem niezła historia. Z wiatrem na pan brat **18.45** Panorama **19.10** Przystanek Ameryka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Na dobre i na złe (s.) **21.20** Na sygnale. Gambit (s.) **21.45** Na sygnale (s.) **22.10** Alternatywy 4 (s.) **23.10** Panorama **23.40** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

SOBOTA 14 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.40** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.55** Magiczne drzewo. Połykacz książek **13.00** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **13.30** Na dobre i na złe (s.) **14.30** Z gwiazdą przez świat. Wanda Kwiecińska **15.25** Okrasa lamie przepisy. Zimne sosy jogurtowe **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Lecę za miłością. Neapol pełen pasji (mag.) **18.45** Laszkowik & Malicki **19.00** Dobry tytuł **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Ranczo 4 (s.) **22.15** Kabaret Hrabci. Savoir-vivre **23.10** Teleexpress Weekend **23.30** To jest grane (pr. muz.).

NIEDZIELA 15 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.40** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **12.00** Anioł Pański **12.15** Miedzy ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Pan Mirek i Jan Chrzyciel **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Bartłomieja w Głogówku **14.15** Zakochany anioł (komedia romantyczna) **16.05** Fajna Polska. Poznań zimą **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Jak nas widzą... **18.40** Daję słowo - Maciej Orłoś (talk-show) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Stulecie Winnych 2 (s.) **21.15** Z gwiazdą przez świat. Krzysztof Hanke **22.10** Oscar dla Emili **23.25** Kabaretowe Naj. Legenda Kabaretu - Andrzej Poniedziałzi.

PONIEDZIAŁEK 16 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.35** Dla klimatu **7.00** Stacja innowacja **7.20** Polacy światu. Ignacy Jan Paderewski **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Przystanek Ameryka **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Stulecie Winnych 2 **13.20** Kiedyś to było... **13.55** Polacy światu. Maria Antonina Czaplicka **14.05** Kulturalni PL **15.05** Cześć, czy mogę Cię zjeść? **15.15** Kocie kalamburki **15.30** Program informacyjny **16.00** Korona królów. Jagiellonowie **16.30**

Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **18.45** Panorama **19.00** Polacy światu. Napoleon Cybulski **19.10** Wynalazki na medal (mag.) **19.30** Program informacyjny **19.55** Pytanie dnia, sport, pogoda **20.25** Polskie drogi. Lekcja geografii (s.) **22.10** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.10** Panorama **23.40** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

WTOREK 17 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.35** Pożyteczni.pl **7.00** Stacja innowacja **7.20** Polacy światu. Marcella Sembrich - Kochańska **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wynalazki na medal (mag.) **11.30** Barwy szczęścia **12.00** Gość poranka **12.25** Ranczo 4 (s.) **14.10** Hala odlotów (talk-show) **15.00** Zagadki zwierzogromadki. Borsuki **15.15** Zwierzaki **15.30** Program informacyjny **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Akcent wschodni **18.45** Panorama **19.10** Wilnoteka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 29 (s.) **22.15** Lecę za miłością. Neapol pełen pasji **23.10** Panorama **23.40** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

ŚRODA 18 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.35** Prywatne życie zwierząt II. Pleć **7.00** Stacja innowacja **7.20** Polacy światu. August Zamoycki **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wilnoteka **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Ojciec Mateusz 29 (s.) **14.05** Polska w Unii Europejskiej, 20 lat później **15.05** Animowanki. Rodzina Trefików 2 **15.15** Rodzina Trefików 2. Duży wojcio **15.30** Program informacyjny **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Polscy badacze we Florencji **18.45** Panorama **19.10** Kierunek Zachód (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** O mnie się nie martw 7 (s.) **22.15** Studio w kontakcie. Święta na obczyźnie **23.10** Panorama **23.40** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

CZWARTEK 19 GRUDNIA

6.00 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Stacja innowacja **7.20** Polacy światu. Wacław Szybalski **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Kierunek Zachód (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** O mnie się nie martw 7 (s.) **14.05** Studio w kontakcie. Święta na obczyźnie **14.50** Nad Niemnem **15.05** Bajki naszych rodziców. Maurycy i Hawranek **15.15** Fortele Jonatana Koota. Eskadra Jonatana **15.30** Program informacyjny **16.00** Wposzukiwaniu dobrego filmu **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Zakochaj się w Polsce. Akademicka Warszawa **18.45** Panorama **19.10** W obiektywie Polonii. Wschód **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** PitBull (s.) **22.15** Polonia 24 **22.50** Kabaretowe Naj. Marylka **23.10** Panorama **23.40** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

Burzliwe dzieje polskiego tygodnika

Z okazji 35. rocznicy powstania pierwszej po II wojnie światowej polskiej gazety na Białorusi, pragniemy przybliżyć wam historię tytułu, który w latach 90. minionego stulecia był największym tygodnikiem polskojęzycznym w Europie Środkowo-Wschodniej, wydawanym przez Polaków poza granicami Polski.

Po tym, jak władze Białorusi zdelegowały z a r z ą d Czytali. **15.30** Program informacyjny **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Akcent wschodni **18.45** Panorama **19.10** Wilnoteka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 29 (s.) **22.15** Lecę za miłością. Neapol pełen pasji **23.10** Panorama **23.40** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

Równocześnie, dzięki solidarności i wsparciu polskich dziennikarzy, właściwie „Głos znad Niemna”, służący interesom polskiej mniejszości narodowej na Białorusi, zaczął być drukowany w Polsce, a jego kolportaż na Białorusi przez kilkanaście lat odbywał się w podziemiu, czyli w drugim obiegu.

Od listopada 2005 roku redakcja zawiązała strategiczne partnerstwo z Komitetem „Solidarni z Białorusią”, założonym w Polsce przez działacza partii Prawo i Sprawiedliwość Michała Dworczyka oraz jego partyjnych kolegów i przyjaciół.

Na bazie Komitetu „Solidarni z Białorusią” powstała z czasem Fundacja „Wolność i Demokracja, która jest wydawcą „Głosu znad Niemna na uchodźstwie” już od prawie dwudziestu lat.

W 2021 roku na fali represji reżimu Łukaszenki wobec polskiej mniejszości narodowej, redakcja „Głosu” zmuszona została do wyemigracji na Białorusi i zaprzestania wydawania gazety w wersji papierowej. Obecnie tytuł ukazuje się w PDF-ie, a jego archiwum (poczynając od 2005 roku) dostępne jest na portalu Kresy24.pl.

W okresie legalnego ukazywania się „Głosu znad Niemna” na terenie Białorusi oprócz Eugeniusza Skro-

• Pierwszy numer „Głosu znad Niemna” ukazał się 3 grudnia 1989 roku w Wilnie, jako dodatek specjalny do jedynej w ZSRR polskojęzycznej gazety „Czerwony Sztandar”. Fot. ARC

bockiego gazeta była redagowana przez: Laurę Michajlik, Irenę Waluś, Andrzeja Kusielczuka i Andrzeja Dubikowskiego.

Największy rozkwit gazety

Największy rozkwit „Głosu znad Niemna” przypada na drugą połowę lat 90. minionego stulecia. W roku swojego dziesięciolecia, czyli w 1999 roku, gazeta ukazywała się w nakładzie, zbliżającym się do 8 tysięcy egzemplarzy i w dziewięćdziesięciu procentach była sprzedawana w prenumeracie. W czasach największego rozkwitu gazety, redakcja dysponowała bogatym wyposażeniem, zakupionym za pieniądze z Polski.

Przed przejściem tytułu w 2005 roku przez KGB Białorusi, redakcja „Głosu znad Niemna” miała stałe pomieszczenia w Domu Polskim w Grodnie. Redakcyjny newsroom zajmował całe poddasze Domu Polskiego. Pomieszczenia redakcyjne były wyposażone w meble biurowe i sprzęt. Dziennikarze mieli do dyspozycji ok. 5 stacjonarnych komputerów z monitorami i innym sprzętem – drukarkami, skanerami oraz jednym z pierwszych w grodzieńskich redakcjach cyfrowym aparatem fotograficznym (na wniosek reżimowego ZPB został on później wyceniony przez sąd w Grodnie na ok. 2 tys. dolarów).

Zejście do podziemia

Ostatnim redaktorem naczelnym w historii „Głosu znad Niemna” przed przejściem tytułu w 2005 roku przez KGB Białorusi był Andrzej Pisalnik.

To jemu przypadła misja organizacji wydawania gazety w podziemiu, czyli na uchodźstwie.

„Głos znad Niemna”/POLSKA

INFORMATOR

ŻYCZENIA

W sobotę 14 grudnia obchodzi piękny jubileusz

pani WANDA MOLDRZYKOWA
z Czeskiego Cieszyna

Serdeczne życzenia zdrowia, pogody ducha i błogosławieństwa Bożego składa córka Renia z całą rodziną.

GŁ-612

WSPOMNIENIA

Dziś przypominamy sobie smutną 30. rocznicę śmierci naszej Drogiej Matki, Zmarłej w wieku 67 lat

śp. BRONISŁAWY BRANNEJ
z domu Franek, z Cz. Cieszyna
Pamięcią otaczamy też Jej Małżonka i naszego Drogiego Ojca

śp. BOGUSŁAWA BRANNEGO
zmarłego w wieku 63 lat
dnia 23. 11. 1990.

Wszystkich, którzy Ich znali, prosimy o ciche wspomnienie i modlitwę. Synowie Kazimierz i Zygmunt z rodzinami.

GŁ-611

Dnia 14 grudnia 2024 minie pierwsza bolesna rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze nasz Kochany

śp. RADOMIR KRYGIEL
zamieszkały w Hawierzowie-Błędowicach
O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-610

Można odejść na zawsze, by stałe być blisko.

Ks. Jan Twardowski

Dnia 13 grudnia 2024 mija 12. rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Kochana Mamusia, Babcia, Teściowa, Ciocia

śp. HENRYKA ONDEREK
z Czeskiego Cieszyna

Z miłością i szacunkiem – córka Maria z rodziną.

GŁ-608

na – dyrygent Halina Veit-Podola, Ewangelicki Chór Kościelny z Jaworza – dyrygent Krystyna Gibiec.

▲ Polski Śpiewacz „Hutnik” zaprasza na koncert świąteczny w niedzielę 15. 12. o godz. 15.00 do

foyer Domu Kultury „Trisia”. Dyrygent – Tomasz Konderla, akompaniator – Beata Drzewiecka. Gośćmi koncertu będą: Władysław Czepiec – tenor oraz zespół dziecięcy „Uśmiech” z PSP w Wędrzynie z dyrygent Janiną Łakotą.

PRÁDELNA
Karolina

Przygotujcie się na Święta bez stresu!
My zajmiemy się Waszym praniem:
pościelą, kołdrami, poduszkami,
pokrowcami na materace, firanami,
koronkowymi serwetkami itp.

Z nami Święta będą czyste i radosne!

+420 602 110 408 / +420 792 338 089

Trzynieć, ul. Horni 1145 / www.pradelnatrinec.cz
karolina@pradelnatrinec.cz

GŁ-583

ASYSTENT ds. LOGISTYKI

Agrofert Polska Sp. z o.o. jest dynamicznie rozwijającą się firmą działającą na polskim rynku od 2010 roku. Spółka jest częścią grupy Agrofert a.s.

Zadania:

- organizacja i koordynacja transportu krajowego i międzynarodowego, wysyłanie zleceń do przewoźników
- terminowa realizacja kontraktów i zamówień, kontrola dostaw
- ściśła współpraca z przewoźnikami i działem handlowym, bieżąca wymiana danych, kontrola działań
- aktywne wyszukiwanie pojazdów na giełdzie TRANS
- wprowadzanie danych do systemu – zamówień zakupowych sprzedażowych, transportowych i kontraktów transportowych
- prowadzenie ewidencji reklamacji i doprowadzenie do końca procedury reklamacyjnej

Wymagania:

- znajomość języka czeskiego – na poziomie komunikatywnym
- bardzo dobra znajomość obsługi komputera w aspekcie MS Office
- komunikatywność i wysoka kultura osobista
- punktualność i dokładność
- mile widziane doświadczenie na podobnym stanowisku

Oferujemy:

- stabilne zatrudnienie na podstawie umowy o pracę
- pracę w międzynarodowej firmie o dużym potencjale rozwoju
- atrakcyjny system wynagradzania
- możliwość rozwoju zawodowego oraz osobistego
- miłą atmosferę w pracy
- pakiet medyczny oraz grupowe ubezpieczenie na życie.

Kontakt

sylvia.balys@agrofertpolska.pl,
Spec. ds. kadr i płac
Tel. +48 503 935 747

GŁ-326

**ŚWIĘTUJ NOWY ROK,
NIE STÓJ W KUCHNI**

Zamówienia +48 660 357 077 www.cateringcieszyn.pl

GŁ-378

www.ajesucho.cz
e-mail: ajesucho@seznam.cz

**TECHNICZNE OSUSZANIE
WYNAJEM OSUSZACZY
OSUSZANIE PO ZALANIU**

tel. +420 608 772 213

GŁ-398

Znajdź nas na **YouTube**

**Dachy – remonty,
dachy płaskie,
kominy**

Tel. +48 601 532 642

GŁ-600

PROGRAM TV

PIĄTEK 13 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Akacjaowa 38 (s.) **8.45** Ranczo 10 (s.) **9.45** Komisarz Alex 2 (s.) **10.40** Ojciec Mateusz 12 (s.) **11.35** Okrasa lamie przepisy. Opowieść o forszmaku **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyne. Dziką Praga **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej)

15.35 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej)

To format telewizyjny z gatunku codziennego teleturnieju wiedzowego skoncentrowany na ugruntowanym i nieślabącym od lat fenomenie popularności krzyżówek. Poprzez masowo rozpoznawalny atrybut krzyżówki format w sposób naturalny ekspluoruje powszechne zamiłowanie widzów do współzawodnictwa bazującego na wiedzy, refleksie i umiejętności kojarzenia. W wersji telewizyjnej walory te rozszerzone zostają o elementy rywalizacji, strategii rozgrywki i szczęścia...

16.05 Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy (mag.) **18.45** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **21.05** Komisarz Alex 22 (s.) **22.05** Raport specjalny (mag.) **23.00** Jack Strong (film biograficzny).

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkajmy się. Anna Patkowska (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Operacja zdrowie (mag.) **11.45** Górna półka smaku (mag.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale **15.05** La Promesa - paliac tajemnic (s.) **15.50** Przepis dnia **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **21.45** Nosowska/Król na dobry wieczór **22.45** To jest grane **23.20** Kino relaks. Przeszłość ekspresowa (komedia francuska).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Poznań **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Częstochowa **12.15** Ukryta prawda **14.25** Detektywi (s.) **15.25** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Titisee-Neustadt **18.10** Milionerzy (teleturniej) **19.00** Fakty **20.00** Wonder Woman (film fantasy) **23.00** Wejście smoka (film sensacyjny).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.25** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek H12 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Spider-Man. Bez drogi do domu (film USA) **23.05** Mumia powraca (film przygodowy).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** David, Molawcova, Mładek, Zagorawa **10.00** 13. komnata Barbory Munzarowej **10.30** Niezwykłe losy **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.05** Reporterzy TVC **14.55** Do samego końca **15.35** Uśmiechy Jaroslava Satranskiego **16.20** Łopatologicznie **17.10** AZ kwiz **17.40** Nie próbujcie tego w domu **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.20** Perinbaba i dwa światy (bajka) **22.05** Wszystko-party **23.00** Światowcy (film) **0.45** Maigret (s.) **2.20** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Amerykańska Arktida **9.20** Przygody nauki i techniki **9.50** Królowa północy **10.45** Podróż po Languedoc **11.20** Liczy się każdy krok **12.15** Pieniądże Hitlera

13.05 Powojenny Berlin

W pierwszych latach powojennych Niemcami kieruje chęć przetrwania. Ich codzienne życie naznaczone jest trudami, zniszczeniem i głodem. Zbierając śmieci, handlując na czarnym rynku, stojąc w kolejkach. Porządek publiczny jest tylko pozorny, bezpieczeństwo jest jedynie iluzją. Morderstwa nie są niczym specjalnym, akty zemsty są na porządku dziennym. Zbrodnie tych lat odzwierciedlały główne problemy okresu powojennego.

13.50 Prawda o ataku na Pearl Harbor **14.35** Zapomniane wyprawy **15.00** Legendarne zamki **15.55** Amerygo Vespucci, zapomniany imiennik Ameryki **16.45** Manu i Matěj podróżują wzdłuż Apenin **17.15** Goryle między Pragą a Afryką **17.45** Moja **18.10** Piękne kraje z lotu ptaka **19.05** Nie próbujcie tego w domu **19.20** Bogowie i mity starej Europy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Czarny tulipan (film) **21.55** Żądło (film) **0.05** Lotnicze katastrofy **0.45** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.25** Ulica (s.) **9.25** Jedna rodzina (s.) **10.45** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamierzamy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przyszłości nowego roku II: Dobro doszli (film) **22.30** Vánoční Kameňák (film) **0.20** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.35** Koledzy (s.) **10.50** Castle (s.) **12.40** Agenci NCIS (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy **23.50** Tak jest, szefie! **1.00** Agenci NCIS (s.)

SOBOTA 14 GRUDNIA

TVP 1

6.10 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pełnosprawni **8.50** Polskie Parki Narodowe, Park Narodowy Bory Tucholskie **9.30** Ranczo 10 (s.) **10.25** Komisarz Alex 2 (s.) **11.25** Ojciec Mateusz 31 (s.) **12.25** Gwiazdy w południe. Rooster Cogburn (western USA) **14.25** Okrasa lamie przepisy. Żywiecka brukiew **14.50** Dobre strony **15.10** U Pana Boga w ogródku (s.) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Niepewność (s.) **18.25** Przed ekranem (mag.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda

20.20 Hit na sobotę. Wałęsa. Człowiek z nadziei (film biograficzny)

W filmie Andrzej Wajda odważnie łączy epokowe wydarzenia z tym, co prywatne, wręcz intymne. Przedstawia historię wielkich przemian, która przetoczyła się nie tylko przez Sebrania partyjne, wiece i Okragły Stół, ale także przez jedno z mieszkań na gdańskim osiedlu z wielkiej płyty. Próbuje uchwycić fenomen przemiany prostego, skupionego na codzienności człowieka w charyzmatycznego przywódcę. Po „Człowieku z marmuru” i „Człowieku z żelaza” film zamyka tryptyk, w którego centrum jest człowiek podejmujący walkę z niesprawiedliwością...

22.35 Kaznodzieja z karabinem (dramat biograficzny USA).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Wspieramy i wygrywamy (mag.) **12.05** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka (mag.) **12.45** Nosowska/Król na dobry wieczór **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2025 **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.30** Dobry tytuł **18.00** Słowo na niedzielę. Pan Mirek i Jan Chrzcziciel **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **21.45** Nosowska/Król na dobry wieczór **22.45** To jest grane **23.20** Kino relaks. Przeszłość ekspresowa (komedia francuska).

TVN

6.00 Uwaga! **6.15** Kobieta na krańcu świata (s.) **6.45** Kuchenne rewolucje. Gdańsk **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.25** Lassie, wróć! (film przygodowy Niemcy) **15.35** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Titisee-Neustadt **18.15** Milionerzy (teleturniej) **19.00** Fakty **19.30** Notting Hill (komedia romantyczna) **22.05** Millerowie (komedia kryminalna).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu polsat **11.55** Ewa gotuje **12.25** Gliniarze (s.) **15.30** Foto Models Poland 2024 - finał **16.30** Nasz nowy dom (reality show) **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni **22.00** Pacific Rim. Rebelia (film SF).

TVC 1

6.00 Chłopak **6.20** Łopatologicznie **7.15** Doskonały mężczyzna, doskonała kobieta **7.45** Lamigłowska Voita (bajka) **8.20** O grubym pradiadku (bajka) **8.55** Uśmiechy Josefa Abrahama **9.35** Wędrówki po Czechach przyszłości **10.05** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **10.55** Wszystko-party **12.00** Z metro-polii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Ostatnie słowo (bajka) **13.45** Perły i róże (bajka) **14.20** Anton Špelec, ostryżelec (film) **15.40** Przepaść (film)

17.00 Lalka (film)

W jej mieszkaniu znaleziono zamordowaną młodą kobietę, modelkę Karin. W pokoju obok, w czasie morderstwa, jej pięcioletnia córka Anna Sachs bawiła się lalką Treperenda. Bez wiedzy dziewczyny stała się świadkiem przestępstwa. Steve Carella wyrusza na poszukiwania sprawcy, jednak w kluczowym momencie, gdy trafia na trop sprawcy, wpada w pułapkę. Śledztwo przejmują Meyer (M. Kopecký) i jego niepokorny asystent Bert Kling (S. Skopal), których dziewczyna zginęła w niedawnej policyjnej akcji, a on wciąż się z tym nie może pogodzić...

18.25 Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** StarDance **23.00** Cinkciarze (film) **0.35** Koń (film).

TVC 2

6.00 Liczy się każdy krok **7.00** Afryka z lotu ptaka **7.55** Najpiękniejsze krajobrazy świata **8.40** Na biegówkach po Czechach **8.55** Nasze kąpiele **9.20** Cuda techniki **10.10** Lotnicze katastrofy **11.00** Auto Moto Świat **11.20** Auto Moto Test **11.35** Królestwo natury **12.00** Tajemnicze podziemie **12.55** Babel **13.20** Historie budowl **13.30** Bedeker **14.00** Mistrzowie gagów (film) **15.30** Europa z lotu ptaka **16.15** Ochotnicza straż pożarna i na złe (s.) **17.30** Dobry tytuł **18.00** Słowo na niedzielę. Pan Mirek i Jan Chrzcziciel **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **21.45** Nosowska/Król na dobry wieczór **22.45** To jest grane **23.20** Kino relaks. Przeszłość ekspresowa (komedia francuska).

NOVA

6.10 Karate owca (s. anim.) **6.25** Monchhichi (s. anim.) **7.15** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **8.05** Kalosze szczęścia (bajka) **9.20** Kameňák (s.) **10.35** Poradnik domowy **11.50** Duchy moich byłych (film) **14.00** Korona na Gwiazdkę (film) **15.50** Przetwarc święta (film) **17.40** Trzy życzenia dla Kopcuszka (bajka) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Shazam! Gniew bogów (film) **22.55** Legion samobójców II (film) **1.30** Przetwarc święta (film).

PRIMA

6.30 M.A.S.H. (s.) **8.00** Podróż z tatą **8.45** AutosalonTV **9.55** Czechy i Słowacja mają talent – finał **12.50** Zdrajcy **14.25** Markiza Angelika (film) **17.00** Święteczna wygrana (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Kopcuszek (film) **22.25** Ogień zwalczaj ogniem (film) **0.15** Terminator: mroczne przeznaczenie (film).

NIEDZIELA 15 GRUDNIA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. Pan Mirek i Jan Chrzcziciel **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.25** Film dokumentalny **8.50** Marysia i Napoleon (komedia) **10.55** Komisarz Alex 22 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.40** Wniebowzięci **13.05** BBC w Jedyne. Serengeti **14.05** Przed ekranem (mag.) **14.20** Motylem jestem, czyli romans czterdziolatka (komedia) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Daję słowo - Maciej Orłoś (talk-show) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Miłość i turbulencje (komedia romantyczna) **22.10** Zakochana Jedynka. Gwiazdkowa randka mojego taty (komedia) **23.50** Wałęsa. Człowiek z nadziei (film biograficzny).

TVP 2 **6.00** Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie

12.10 Kabaret łączy pokolenia

Polacy kochają kabarety. I to niezależnie od wieku. Starsi wciąż czekają na swoich ulubieńców i za nimi tęsknią. Z drugiej strony na scenach całej Polski występują najmłodszy komicy, którzy z całą swoją energią i pomysłowością pracują nad tym, żeby dać się poznać szerokiej publiczności. Czy telewizja może te dwa światy połączyć? Naszym celem jest spotkanie młodych z twórczością ich ojców i dziadków oraz otwarcie tych ostatnich na to, co bawi i inspirować młodzież. W programie wystąpią: Jerzy Krzyszak, Kabaret pod Wyrwigozosem, Kabaret A jak!, Czwarta Fala...

13.15 Na sygnale (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Kolo fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2025. Włodzimierz Korcz **16.15** Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Górna półka smaku (mag.) **17.55** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **18.35** Poczet świąt polskich **19.15** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Układ (dramat kryminalny) **21.45** Polska. Co dalej? **23.05** Mój piękny syn (dramat USA).

TVN

5.50 Bitwa o gości (reality show) **6.45** Kuchenne rewolucje. Północ **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień **12.05** Kuchenne rewolucje. Poznań **13.15** Pokémon. Detektywi Pikachu (film przygodowy) **15.35** Skoki narciarskie. Pucharu Świata w Titisee-Neustadt **18.15** Milionerzy (teleturniej) **19.00** Fakty **19.30** Lego Masters. Kierunek Polska **20.40** Saga „Zmierzch”. Zachmienie (film fantasy USA) **23.15** Wonder Woman (film fantasy).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu polsat **11.55** Percy Jackson. Morze potworów (film przygodowy USA) **14.10** Spider-Man. Bez drogi do domu (film USA) **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Skazany na miłość (film) **22.25** Agent (film) **0.15** Nomadland (film).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Anton Špelec, ostryżelec (film) **7.45** O sprytnych królowej (bajka) **7.55** Świątocy (film) **9.40** Kalendarium **9.55** Kame-ra na szlaku **10.25** Obiektyw **10.55** Fajny sezon (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Kwiat róży (bajka) **14.20** O Jasu i Basi (bajka)

15.00 Dwanaście miesięcy (bajka)

„Droga siostrzo, truskawki nie rosną zimą!” Maruška (M. Hrubešová) błaga, ale jej krzyk jest daremny. Ani macocha (G. Wilhelmová), ani Holena (Y. Blánarovičová) nie staną nad nią, a dziewczyna zostaje wypędzona w ośnieżone góry, gdzie mroźny styczeń (J. Zahajský) króluje. Któż nie zna bajki Bożeny Němcovej o dobrej Maruszcze i dwunastu magicznych braciach, którzy dobrze wiedzieli, kto zasługuje na pomoc!...

15.30 Wspinający się profesor (film) **16.25** Karetka (s.) **17.30** Koncerty Adwentowe Telewizji Czeskiej 2024 **18.25** Zielnik **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Gwiazdkowa historia (film) **22.10** Serduško (film) **23.40** Pr. rozrywkowy **0.25** Me som Jana Horváthowa.

TVC 2

6.00 Trzecia rzesza w kolorze **6.45** Cuda ludzkiego geniuszu **7.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy **7.50** Poszukiwania utraconego czasu **8.10** Legendarne zamki **9.00** Królowa i jej król **9.55** Nie poddawaj się **10.25** Magazyn chrześcijański **10.50** Na pływalni z Francine Maisler **11.20** Euro Hockey Tour mężczyzn 2024/2025: Czechy - Szwecja (transmisja) **14.10** Puchar Świata w biathlonie 2024/2025 (transmisja) **15.45** Epoka elżbietańska **16.45** Attila **17.30** Nasze kąpiele **18.00** Od zera **18.25** Piękne kraje z lotu ptaka **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Dobry, zły i byrdki (film) **23.00** Maigret zastawia pułapkę (film) **0.55** Budowa Eurotunelu.

NOVA

6.05 Przygody Berniego (s. anim.) **6.10** Karate owca (s. anim.) **6.20** Monchhichi (s. anim.) **7.15** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **8.05** Księżniczka z młyna (s.) **9.10** My, właściciele domków letniskowych **10.15** Twój cudowny ogród **10.55** Lodowisko, opowiadaj! **11.55** Za pięć dwunastu **13.00** Comeback (s.) **14.05** Szczęśliwego nowego roku II: dobro doszli (film) **16.15** Sněžný a machři (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Tajemnicze sprawy (s.) **21.35** Policja kryminalna **Anděl** (s.) **22.50** Odłamki **23.25** W sieci pająka (film).

PRIMA

6.05 Bolek i Lolek na wakacjach (s. anim.) **6.40** M.A.S.H. (s.) **8.45** Prima Czechy **9.20** Prima świat **9.50** Inco-gnito **11.00** Partia Terezi Tománkové **12.00** Poradnik domowy **12.55** Poradnik Pepy Libického **14.00** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.40** Poradnik Ládi Hruški **15.35** Mroczny Kraj (s.) **17.00** Tajemnica świątecznego listu (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Skazany na miłość (film) **22.25** Agent (film) **0.15** Nomadland (film).

PONIEDZIAŁEK 16 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Akacjaowa 38 (s.) **8.50** Ranczo 10 (s.) **9.50** Komisarz Alex 2 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 12 (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10**

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

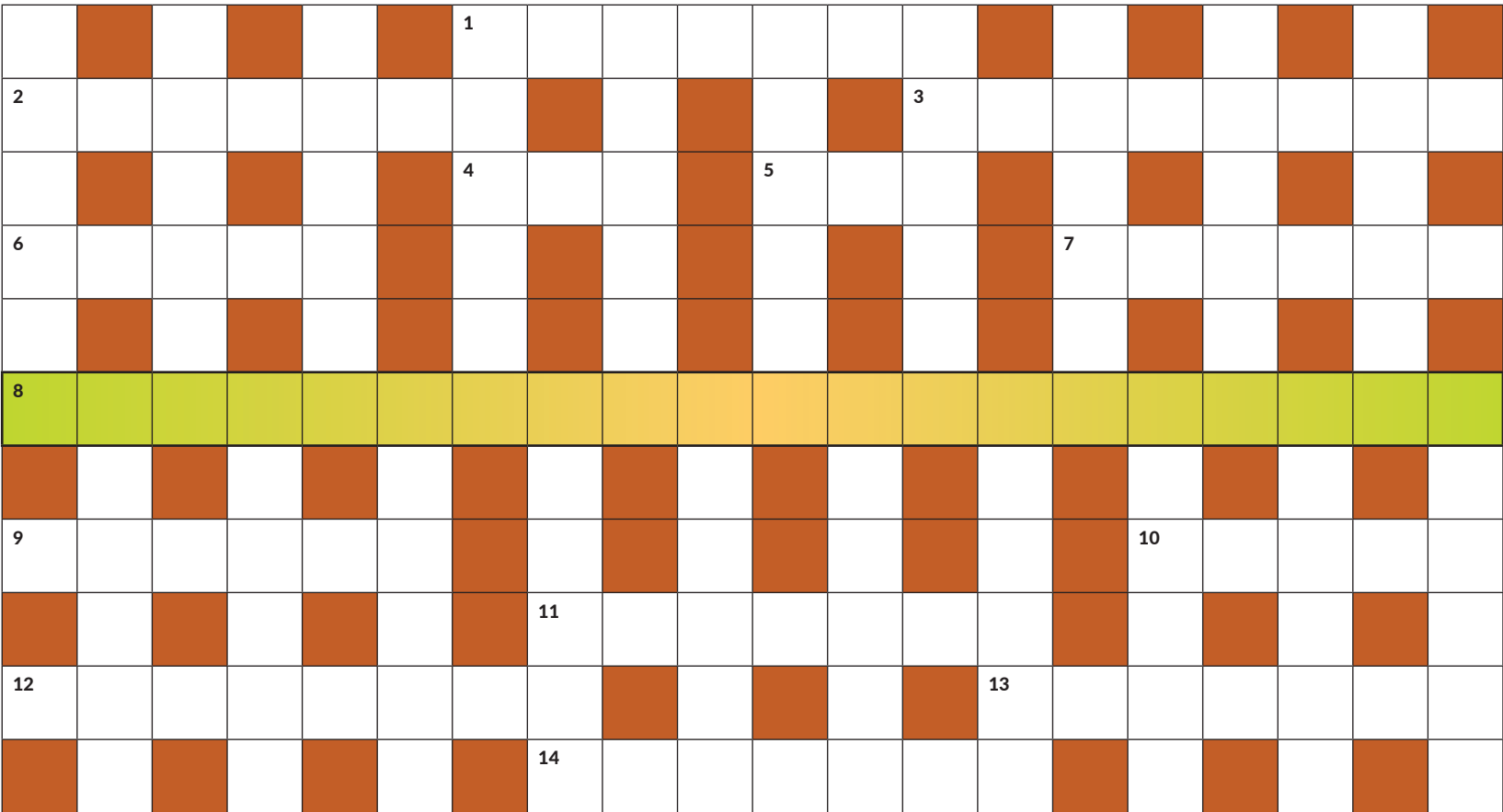

• Na zaproszenie do naszej fotograficznej zabawy odpowiedzieli panowie Andrzej Bartulec oraz Jerzy Chodura. Współczesne ujęcie schroniska na Sławiczu – Kolarzową Chałupę autorstwa tego ostatniego widać obok. Archiwalną fotografię ze zbiorów Jana Kubiczka wykonano w latach międzywojennych. Dziękujemy za współpracę!

...tak jest

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 25 grudnia 2024 r. Nagrodę z 29 listopada otrzymuje **Stanisław Czudek z Orłowej-Lutyni**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 29 listopada:
ZIMNA WODA
ZDROWIA DODA

Rozwiązaniem jest przysłowie polskie...

POZIOMO:

- drewniany instrument muzyczny, dęty, z otworami bocznymi i klapkami
- łaciński kwiecień
- Hans Christian..., 1805-1875, autor baśni „Calineczka”, „Dziewczynka z zapałkami”
- Izabela dla krewnych i znajomych
- Mikołajowy, pełen prezentów
- deser gotowany na mleku
- kwiatowa słodycz wabiąca owady

8. ROZWIĄZANIE DODATKOWE

- niezidentyfikowany ... latający, czyli UFO
- dawniej język Azteków - zjednoczonych indiańskich plemion Nahuatów
- gwałtowne wydobywanie się z wnętrza Ziemi na jej powierzchnię masy wulkaniczne
- Wojciech..., aktor („Ziemia obiecana”, „Korczak”)
- celtyccy kapłani, mędrcy, wróżbici
- część owocu powstała ze ścianek zalążni słupka kwiatowego.

PIONOWO:

ABAŻUR, BAOBAB, CARUSO, CENZUS, DAEWOO, DALEKO, GRODNO, ILIADA, IROKEZ, ITALIA, KSIĄŻĘ, MARCIN, MĘTLIK, NAWSIE, OLEŃKA, PETAIN, RABOSZ, TARTAN, YEHUDI, ZDANIE.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
DRUIDZI, OWOCNIA, PSZONIAK

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO
KULTURY

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Páteřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS